

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research : PAR) เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 วงรอบ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
2. แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
3. ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ขั้นการวางแผน

สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยใช้แบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาสภาพแวดล้อม

การเรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยได้สอบถามด้วยตนเองในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2560
ผลจากการตอบแบบสอบถาม มีดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 5 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ และสถานภาพ

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	กลุ่มตัวอย่าง	
	คน	ร้อยละ
1 เพศ		
1.1 ชาย	20	47.62
1.2 หญิง	22	52.38
รวม	42	100.00
1 สถานภาพ		
1.1 ผู้บริหาร	1	2.38
1.2 ครู	13	30.95
1.3 นักเรียน	14	33.33
1.4 คณะกรรมการสถานศึกษา	8	19.05
1.5 ผู้ปกครองนักเรียน	6	14.29
รวม	42	100.00

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยเพศชาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 47.62 เพศหญิง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 52.38 เป็นผู้บริหาร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.38 ครู จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 30.95 นักเรียน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 19.05 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดัง ตาราง 6

ตาราง 6 ผลสรุปสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน
 ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 สกลนคร เขต 2

รายการ	สภาพ			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปล ความ	\bar{X}	S.D.	แปล ความ
บริเวณโรงเรียน						
1. การจัดสิ่งแวดลอมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและจัดระเบียบ สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ	2.36	1.06	น้อย	3.57	1.02	มาก
2. การสำรวจ ปรับปรุง ซ่อมแซม และแก้ไขจุดเสี่ยงต่างๆ	2.24	0.98	น้อย	3.81	0.97	มาก
3. การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือของเสีย	2.31	1.16	น้อย	3.93	0.99	มาก
4. การจัดการขยะในโรงเรียน	2.40	1.17	น้อย	3.62	1.03	มาก
5. การวางแผนด้านความปลอดภัย และมาตรการป้องกัน	2.31	1.07	น้อย	3.71	1.04	มาก
6. การจัดสิ่งแวดลอมทางสังคม	2.33	1.11	น้อย	3.81	0.99	มาก
รวม	2.33	0.42	น้อย	3.74	0.47	มาก
ห้องเรียนและอาคารเรียน						
7. การจัดทำความสะอาด 5ส	2.50	1.17	น้อย	3.69	1.05	มาก
9. การจัดสภาพแวดลอมในชั้นเรียน และอาคารเรียนให้สะอาด	2.38	1.06	น้อย	3.60	0.99	มาก
10. การจัดห้องเรียนผ่านเกณฑ์ 5ส	2.36	1.10	น้อย	3.76	1.01	มาก
11. การขยายผลสู่ครอบครัว	2.31	1.14	น้อย	3.88	1.04	มาก
รวม	2.34	0.45	น้อย	3.69	0.57	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	สภาพ			ปัญหา		
	\bar{X}	S.D.	แปล ความ	\bar{X}	S.D.	แปล ความ
ห้องสุขา						
12. การศึกษาเกณฑ์มาตรฐานสิ่งแวดล้อม สาธารณะระดับประเทศ (HAS) และมอบหมายผู้รับผิดชอบ	2.45	1.06	น้อย	3.62	1.03	มาก
13. การดำเนินการพัฒนาสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนทุกแห่งให้เป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐาน	2.60	1.13	ปานกลาง	3.90	0.98	มาก
14. การควบคุมกำกับดูแลรักษาความ สะอาดของสิ่งแวดล้อมและบริเวณโดยรอบ การตรวจซ่อมอุปกรณ์ชำระล้างการห้าม สูบบุหรี่ และส่งเสริมนักเรียนให้มี พฤติกรรมการใช้สิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง	2.33	1.14	น้อย	3.90	0.91	มาก
รวม	2.46	0.71	น้อย	3.81	0.59	มาก
กิจกรรมการบริการน้ำดื่ม						
15. การจัดหาหน้าดื่ม น้ำใช้	2.52	1.19	ปานกลาง	3.76	0.96	มาก
16. การดูแลภาชนะเก็บน้ำและภาชนะ ดื่มประจำตัว	2.38	1.10	น้อย	3.74	0.94	มาก
17. การจัดหาที่เก็บสำรองน้ำ	2.40	1.04	น้อย	3.90	0.93	มาก
18. การรักษาสภาพมาตรฐานคุณภาพ น้ำดื่ม	2.55	0.99	ปานกลาง	3.95	0.94	มาก
รวม	2.47	0.55	น้อย	3.84	0.49	มาก
รวมทั้งสิ้น	2.40	0.27	น้อย	3.77	0.28	มาก

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการพัฒนาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านกิจกรรมการบริการน้ำดื่ม ($\bar{x} = 2.47$) ด้านห้องสุขา ($\bar{x} = 2.46$) ด้านห้องเรียนและอาคารเรียน ($\bar{x} = 2.34$) และด้านบริเวณโรงเรียน ($\bar{x} = 2.33$) ตามลำดับ

ปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านกิจกรรมการบริการน้ำดื่ม ($\bar{x} = 3.84$) ด้านห้องสุขา ($\bar{x} = 3.81$) ด้านบริเวณโรงเรียน ($\bar{x} = 3.74$) ด้านห้องเรียนและอาคารเรียน ($\bar{x} = 3.69$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีข้อเสนอแนะไปในทิศทางเดียวกันว่า การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 นั้นมีน้อย และต้องการผู้เชี่ยวชาญมาให้คำปรึกษาอบรม เพราะการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นสิ่งค่อนข้างยาก หากไม่มีความรู้พื้นฐาน โดยต้องการให้มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน อย่างน้อย 2 วัน จากวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนมาให้ความรู้ และต้องการให้มีระบบการติดตามเพื่อที่จะได้รับคำปรึกษาจากผู้นิเทศอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้ร่วมวิจัย โดยจัดทำเป็นโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เสนอผู้บริหารเพื่ออนุมัติโครงการและดำเนินการตามโครงการ

2. แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ชั้นการปฏิบัติการ

เมื่อได้ทราบสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 แล้ว กลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมกันประชุมเพื่อหาแนวทางการพัฒนา และรูปแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนร่วมกันวางแผน ช่วยเหลือกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ระหว่างการดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของ นักเรียน จึงจัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของ นักเรียนในโรงเรียนบึงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 ขึ้น

2.1 การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ

การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ของนักเรียนในโรงเรียนบึงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 โดยจัดอบรมฯ วันที่ 10 กรกฎาคม 2560 โดยมี นายสาคร คำเพาะ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านบึงใต้ เป็นวิทยากรในการจัดอบรม เชิงปฏิบัติการฯ ได้จัดตารางการอบรมตามเนื้อหาความรู้การพัฒนาสภาพแวดล้อมการ เรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบึงใต้โนนรังพัฒนา

กำหนดการการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบึงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 วันที่ 10 กรกฎาคม 2560 ณ โรงเรียนบึงใต้โนนรังพัฒนา ตำบลบึงใต้ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

เวลา	รายการกิจกรรม	วิทยากร
08.00-08.40น.	- ลงทะเบียน	
08.40-09.00น.	- พิธีเปิดการฝึกอบรม	นายบุญศรี ตาเมือง ผู้อำนวยการโรงเรียนบึงใต้ โนนรังพัฒนา
9.00-12.00 น.	- บรรยาย เรื่อง 5ส กับการพัฒนา สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียน	นายสาคร คำเพาะ ผอ.รพ. สต.บ้านบึงใต้ เป็นวิทยากร
12.00-13.00น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน	
13.00-14.30น.	- ระดมสมองเกี่ยวกับหาแนวทางการ พัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ใน โรงเรียนพร้อมนำเสนอ	นายสาคร คำเพาะ ผอ.รพ.สต.บ้านบึงใต้ เป็นวิทยากร

เวลา	รายการกิจกรรม	วิทยากร
14.45-16.30 น.	<ul style="list-style-type: none"> - คณะครูและนักเรียนจัดแบ่งหน้าที่ตามจุดพัฒนา 4 จุด ได้แก่ 1.จุดพัฒนาพื้นที่โดยรอบโรงเรียน 2.จุดพัฒนาห้องเรียนและอาคารเรียน 3.จุดพัฒนาห้องสุขา 4.จุดพัฒนาบริการน้ำดื่ม - สรุปรูปและตอบประเด็นข้อสงสัย - พิธีปิดการอบรม 	

หมายเหตุ-เวลา 10.15-10.30 น. และ 14.30-14.45 รับประทานอาหารว่าง และเครื่องดื่ม

จากกำหนดการการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา ในวันที่ 10 กรกฎาคม 2560 กำหนดการอบรมในช่วงเช้า ผู้ร่วมวิจัยเริ่มลงทะเบียน เวลา 08.00 น. หลังจากลงทะเบียนเสร็จ ประธานในพิธี คือ นายบุญศรี ตาเมือง ผู้อำนวยการโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา ทำพิธีเปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 หลังจากพิธีเปิดเสร็จสิ้น วิทยากรคือ นายสาคร คำเพาะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพบ้านบงใต้ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ได้ประเมินความรู้ความเข้าใจเรื่อง 5ส ด้วยการให้ผู้เข้าร่วมอบรมทำแบบทดสอบก่อนการเข้ารับการอบรมเพื่อวัดพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ ของผู้เข้ารับการอบรม หลังจากนั้นวิทยากรดำเนินการอบรมตามเนื้อหา คือเรื่อง 5ส กับการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียน เวลา 12.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน ในช่วงบ่าย เวลา 13.00 น. วิทยากรบรรยาย เรื่อง 5ส กับการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียน ผู้เข้าอบรมฯ ได้ระดมสมองเกี่ยวกับการหาแนวทางพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในโรงเรียน พร้อมนำเสนอ และได้สรุปพร้อมตอบประเด็นข้อสงสัย ทำการทดสอบความรู้หลังเข้ารับการอบรม ปิดการอบรมในเวลา 16.00 น.

จากการร่วมอภิปรายการแบ่งหน้าที่ตามจุดพัฒนา 4 จุด ได้แก่ จุดพัฒนาพื้นที่โดยรอบโรงเรียน จุดพัฒนาห้องเรียนและอาคารเรียน จุดพัฒนาห้องสุขา และจุดพัฒนาบริการน้ำดื่ม ได้ข้อสรุปการจัดแบ่งหน้าที่ได้ดังนี้

จุดพัฒนา	ผู้รับผิดชอบ	
	คุณครู	นักเรียนชั้น
จุดพัฒนาพื้นที่โดยรอบโรงเรียน - ถนนทุกสาย - สวนหย่อม - สวนป่า	- นายบุญศรี ตาเมือง - น.ส.ชวัลฤทัย พามี - นายประหยัด พันธุ์เสถียร	นักเรียนชั้น ม.1 นักเรียนชั้น ม.2 นักเรียนชั้น ม.3
จุดพัฒนาห้องเรียนและอาคารเรียน - ห้องเรียนแต่ละชั้น - อาคารเรียน	- นายประเสริฐ วิชัย และคุณครูประจำชั้นทุก ชั้นเรียน - นางสาววนิดา ปุณปิตตา	นักเรียนจัดเวร ประจำวัน
จุดพัฒนาห้องสุขา - ห้องน้ำอนุบาล - ห้องน้ำประมัตัน (ป.1-ป.3) - ห้องน้ำประมปลาย (ป.4-ป.6) - ห้องน้ำมัธยม (ม.1-ม.3)	- นางมยุรี มะเดช - ว่าที่ร.อ.สุเทพ ปามุทา - นายประไพพร แก่นนาคำ - นายชวลิต มะเดช	นักเรียน ป.6 นักเรียนชั้น ป.6 นักเรียนชั้น ป.4 นักเรียนชั้น ม.3
จุดพัฒนาบริการน้ำดื่ม - จุดน้ำดื่มด้านอนุบาล - จุดน้ำดื่มด้านประถม - จุดน้ำดื่มด้านมัธยม	- นางวาสนี แก้วหานาม - นางรุจินันท์ ไชยคุณ - นายเดชนรินทร์ แสนจำลา	นักเรียนชั้น ม.2 นักเรียนชั้น ม.2 นักเรียนชั้น ม.2

โดยครูได้จัดตารางเวรทำความสะอาดพื้นที่ให้นักเรียนที่ร่วมพัฒนา
ทั้ง 4 จุดพัฒนา

2.2 การปฏิบัติตามกิจกรรม 5ส

หลังการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อม
การเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 กลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัยดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
ของนักเรียน โดยดำเนินการปฏิบัติตามกิจกรรม 5ส ในช่วงเดือน กรกฎาคม ถึงเดือน
ตุลาคม 2560 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำความรู้ที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ไปคิดวิเคราะห์
สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

2.3 การมอบหมายงานและการนิเทศติดตาม

การมอบหมายงานและการนิเทศติดตาม ตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม ถึง เดือนตุลาคม 2560 โดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบคณะครู เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน โดยใช้หลักกิจกรรม 5ส ซึ่งมีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

ช่วงของการนิเทศในวงรอบที่ 1

กำหนดการนิเทศภายใน ในการพัฒนาครูด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน

ว/ด/ป	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ	สถานที่นิเทศฯ
10-15 สิงหาคม 2560	จุดพัฒนาพื้นที่โดยรอบ โรงเรียน นายบุญศรี ตาเมือง น.ส.ชวัลฤทัย พามี นายประหยัด พันธุ์เสถียร	นางอัจฉณา ศรีประทุมวงศ์ หัวหน้างานบริหารทั่วไป นางพิสมัย คำสงค์ หัวหน้างานวิชาการ	ห้องประชุม โรงเรียนบงใต้โนน รังพัฒนา
11-15 กันยายน 2560	จุดพัฒนาห้องเรียน และอาคารเรียน นายประเสริฐ วิชัย นางสาววนิดา ปุณปิิตตา จุดพัฒนาบริการน้ำดื่ม นางวาลินี แก้วหานาม นางรุจิรินทร์ ไชยคุณ นายเดชนรินทร์ แสนจำลา	นางอัจฉณา ศรีประทุมวงศ์ หัวหน้างานบริหารทั่วไป นางพิสมัย คำสงค์ หัวหน้างานวิชาการ	ห้องเรียนและ อาคาร เขตพื้นที่ รับผิดชอบ ในโรงเรียนบงใต้ โนนรังพัฒนา
5-9 ตุลาคม 2560	จุดพัฒนาห้องสุขา นางมยุรี มะเดช ว่าที่ ร.อ.สุเทพ ปามูทา นางประไพพร แก่นนาคำ นายชวลิต มะเดช	นางอัจฉณา ศรีประทุมวงศ์ หัวหน้างานบริหารทั่วไป นางพิสมัย คำสงค์ หัวหน้างานวิชาการ	ห้องประชุม โรงเรียนบงใต้โนน รังพัฒนา

จากกำหนดการนิเทศภายในเพื่อติดตามผลการพัฒนาครูด้านสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูผู้ร่วมวิจัยได้รับการนิเทศจาก นางอัจฉนา ศรีประทุมวงศ์ หัวหน้างานบริหารทั่วไป และนางพิสมัย คำสงค์ หัวหน้างานวิชาการ

การนิเทศครั้งที่ 1 เป็นการนิเทศการติดตามการพัฒนาสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน ดำเนินการระหว่าง วันที่ 10-15 สิงหาคม 2560

การนิเทศครั้งที่ 2 เป็นการนิเทศการติดตามการพัฒนาสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน ดำเนินการระหว่าง วันที่ 11-15 กันยายน 2560

การนิเทศครั้งที่ 3 เป็นการติดตาม และประเมินผล การพัฒนา สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน ดำเนินการระหว่าง วันที่ 5-9 ตุลาคม 2560

การนิเทศภายในและติดตามการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผู้ร่วมวิจัย มีเครื่องมือที่ใช้มี 1 ฉบับ คือ แบบนิเทศติดตามการพัฒนาสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ระหว่างการนิเทศภายในและติดตามการพัฒนา สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน จะมีการประชุมวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคและ ข้อเสนอแนะจากการนิเทศเพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขในประเด็นที่ เป็นปัญหาและเพิ่มเติมในข้อเสนอแนะและหลังจากการนิเทศสิ้นสุดจะมีการประชุมสรุปผล การนิเทศและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อไป

3. ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้ โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ชั้นการสังเกตการณ์

3.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

จากการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของ นักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 ซึ่งในขั้นตอนการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ได้จัดทำทดสอบความรู้ ความเข้าใจในด้านพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งแบบทดสอบนี้ผู้วิจัย ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ข้อสอบมีจำนวน 20 ข้อ ผลสรุป การทดสอบก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 ผลสรุปการทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ผู้ร่วมวิจัย	คะแนนก่อนเข้า รวมอบรม (20 คะแนน)	คะแนนหลังเข้า รวมอบรม (20 คะแนน)	คะแนน พัฒนาการ	ร้อยละ ความก้าวหน้า
คนที่ 1	9	19	10	50
คนที่ 2	6	16	10	50
คนที่ 3	5	20	15	75
คนที่ 4	7	17	10	50
คนที่ 5	11	20	9	45
คนที่ 6	5	19	14	70
คนที่ 7	7	18	11	55
คนที่ 8	9	20	11	55
คนที่ 9	6	19	13	65
คนที่ 10	8	20	12	60
คนที่ 11	7	20	13	65
คนที่ 12	6	19	13	65
คนที่ 13	10	20	10	50
คนที่ 14	7	19	12	60
คนที่ 15	9	20	11	55
รวม	112.00	286.00	174.00	870.00
เฉลี่ย	7.46	19.06	11.6	58.00

จากตาราง 7 พบว่า ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจตามกรอบเนื้อหา
การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน กลุ่มครูผู้ร่วมวิจัย จำนวน 13 คน
ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 7.46 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน
และคะแนนทดสอบหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ เท่ากับ 19.06 คะแนน จากคะแนนเต็ม
20 คะแนน คะแนนการพัฒนาเพิ่มขึ้น 11.6 คะแนน ร้อยละความก้าวหน้าของผู้ร่วมวิจัย

เท่ากับ 58 จากผลทดสอบดังกล่าว สรุปผลได้ว่า การทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนาด้วยการทำแบบทดสอบทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการจัดสภาพแวดล้อมและบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพและการจัดกิจกรรม 5ส ดังจะเห็นได้จากผลคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีผลพัฒนาการที่เพิ่มขึ้น

ในขั้นตอนการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตครูผู้ร่วมวิจัยโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมครูในการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลการสังเกตพฤติกรรมครูในการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

รายการสังเกต	ค่าสถิติ (N = 13)		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
1. เข้าอบรมตรงเวลา	2.77	0.93	ปานกลาง
2. เสนอความคิดเห็นและซักถามในข้อสงสัย	2.62	0.87	ปานกลาง
3. ตั้งใจรับฟังเนื้อหาที่บรรยายอย่างตั้งใจ	2.54	0.88	ปานกลาง
4. ให้ความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมต่างๆ	3.08	1.12	ปานกลาง
5. มีการแสดงความคิดเห็นในอบรมเชิงปฏิบัติการ	2.69	0.95	ปานกลาง
6. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายรายงาน แสดงความคิดเห็น	2.92	1.12	ปานกลาง
7. การตอบคำถามมีความชัดเจนและตรงประเด็น	3.15	1.28	ปานกลาง
8. ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนา สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน	3.00	1.08	ปานกลาง
9. มีความสุขขณะอบรมเชิงปฏิบัติการ	2.85	1.07	ปานกลาง
10. ให้ความสนใจ ความสำคัญในการอบรม และอยู่ร่วมกิจกรรมตลอดการอบรม	3.31	1.25	ปานกลาง
รวม	2.89	0.31	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่าผลการสังเกตพฤติกรรมครูในการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{x} = 2.89$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อยดังนี้คือ ให้ความสนใจ ความสำคัญในการอบรมและอยู่ร่วมกิจกรรมตลอดการ อบรม การตอบคำถามมีความชัดเจนและตรงประเด็น ให้ความกระตือรือร้นในการร่วม กิจกรรมต่างๆ ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของ นักเรียน การมีส่วนร่วมในการอภิปรายรายงานแสดงความคิดเห็น มีความสุขขณะอบรมฯ เข้าอบรมตรงเวลา เสนอความคิดเห็นและซักถามในข้อสงสัย มีการแสดงความคิดเห็น ในอบรมฯ และตั้งใจรับฟังเนื้อหาที่บรรยายอย่างตั้งใจ

ในขั้นตอนการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ให้ครูผู้ร่วมวิจัยทำการเขียนความคิดเห็นในแบบสัมภาษณ์ครู (แทนการสัมภาษณ์) ในการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการสัมภาษณ์สรุปได้ดังนี้

1. ครูผู้ร่วมวิจัยได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในเรื่องการพัฒนาสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ของนักเรียน คือทำให้เข้าใจว่าเป็นการกระทำที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ไปในทิศทางที่ดีขึ้น ของสิ่งเร้าที่มีศักยภาพ ได้แก่ บุคคล สิ่งของ วัสดุ สภาพการณ์ ที่เป็น รูปธรรม นามธรรม แนวความคิด ความรู้สึก บรรยากาศและลักษณะบริเวณอาคารสถานที่ และสิ่งต่างๆ ในโรงเรียน รวมถึงสภาพแวดล้อมในโรงเรียน จำนวน 4 บริเวณ คือ จุดพัฒนาพื้นที่โดยรอบโรงเรียน จุดพัฒนาห้องเรียนและอาคารเรียน จุดพัฒนาห้องสุขา และจุดพัฒนาบริการน้ำดื่ม

2. สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนา สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ไปใช้พัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ของตนเองได้ดังนี้

2.1 ด้านจุดพัฒนาพื้นที่โดยรอบโรงเรียน ได้ดำเนินการจัดทำโครงการ ที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาดภายในโรงเรียน อย่างครบวงจร ตั้งแต่การตัดแยกขยะ การกำจัดขยะ การนำขยะมาใช้ประโยชน์และการหารายได้จากขยะ เช่น โครงการธนาคารขยะ

2.2 ด้านจุดพัฒนาห้องเรียนและอาคารเรียน ได้ดำเนินการพัฒนาทั้งในและนอกห้องเรียน ให้สะอาดและปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวก พอเพียง อยู่ในสภาพใช้การได้ดี และมีแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียน

2.3 ด้านจุดพัฒนาห้องสุขา ได้ดำเนินการการปรับปรุงภูมิทัศน์และพัฒนาห้องสุขาให้ได้มาตรฐานใน 3 เรื่อง คือ สะอาด เพียงพอ และปลอดภัย ตามมาตรฐานส้วมสาธารณสุขระดับประเทศ (HAS) และส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมการใช้ห้องสุขาถูกสุขลักษณะ เสริมสร้างสุขนิสัยการใช้ห้องสุขาที่ดีกิจกรรมพัฒนาห้องสุขากิจกรรมการบริการน้ำดื่ม

2.4 ด้านจุดพัฒนาบริการน้ำดื่ม ได้ดำเนินการจัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอ มีจุดให้บริการแหล่งน้ำที่สะอาดเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีการสำรวจพัฒนาและปรับปรุงระบบน้ำบริโภคในโรงเรียน โดยการตรวจสอบระบบน้ำบริโภคทั้งแนวท่อ ก๊อกน้ำและภาชนะเก็บน้ำให้อยู่ในสภาพดี สะอาด ไม่ชำรุด ล้างทำความสะอาดเครื่องกรองน้ำ และเปลี่ยนไส้กรองตามคำแนะนำของผลิตภัณฑ์

3. ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในหลายด้านนั้นควรเน้นในเรื่องที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความประทับใจ เป็นตัวกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนเปลี่ยนเจตคติไปในทางที่ดี มีความพึงพอใจในการเรียนช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนก็คือความรู้สึกรักที่เกิดจากตัวผู้เรียน ความรู้สึกพึงพอใจ สนใจ อยากเรียน อยากรู้ ซึ่งจะเป็นตัวการนำไปสู่การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด ดังนั้นถ้าผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านกายภาพ จิตภาพ และทางด้านสังคมภาพแล้ว จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักดังกล่าวได้

โดยครูผู้ร่วมวิจัยทำการตอบแบบสัมภาษณ์ครูในการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา ผลการสัมภาษณ์มีดังนี้

“...การเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา ได้รับความรู้ในเรื่องการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน และจะนำความรู้เรื่องการพัฒนาสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนไปพัฒนาจุดพื้นที่โดยรอบโรงเรียน..”

(บุญศรี ตาเมือง, สัมภาษณ์ : 10 กรกฎาคม 2560)

“...ได้รับความรู้เรื่องการพัฒนาห้องเรียนในโรงเรียน และจะนำความรู้เรื่องการพัฒนาห้องเรียนไปพัฒนาห้องเรียนให้ได้มาตรฐาน 5ส เพื่อพัฒนาคุณภาพและการเรียนรู้ของนักเรียน..”

(มยุรี มะเดช, สัมภาษณ์ : 10 กรกฎาคม 2560)

“...การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา ได้รับความรู้เรื่องการพัฒนาห้องเรียนในโรงเรียน การจัดการความรู้ ขั้นตอน การแบ่งหน้าที่งานให้เป็นระบบ ระเบียบ และจะนำความรู้เรื่องการพัฒนาห้องเรียนไปพัฒนาห้องเรียนให้ได้มาตรฐาน 5ส เพื่อพัฒนาคุณภาพและการเรียนรู้ของนักเรียน..”

(วาสนี แก้วหานาม, สัมภาษณ์ : 10 กรกฎาคม 2560)

“...การเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ครั้งนี้ ได้เข้าใจการดำเนินงานการพัฒนาโรงเรียน ในทุกจุดให้มีความสะอาด น่าอยู่ น่าเรียน และจะนำความรู้เรื่องการจัดห้องเรียนให้มีคุณภาพ น่าเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีขึ้น...”

(รุจินันท์ ไชยคุณ, สัมภาษณ์ : 10 กรกฎาคม 2560)

“...การเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ครั้งนี้ ได้เข้าใจการดำเนินงานการพัฒนาโรงเรียน ในทุกจุดให้มีระบบเป็นระเบียบ การจัดการที่ดี และจะนำความรู้เรื่องการจัดห้องเรียนให้มีคุณภาพ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้มีแหล่งศึกษาเรียนรู้เพิ่มขึ้น...”

(ประเสริฐ วิชัย, สัมภาษณ์ : 10 กรกฎาคม 2560)

“...การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา ได้รับความรู้ในเรื่องการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน และจะนำความรู้เรื่องการพัฒนาสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนไปพัฒนาพื้นที่โดยรอบของโรงเรียน..”

(วนิดา ปุณปีตดา, สัมภาษณ์ : 10 กรกฎาคม 2560)

“...การเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ครั้งนี้ได้เข้าใจการดำเนินงานการพัฒนาโรงเรียนให้น่ามอง มีทัศนียภาพที่ดี น่าเรียน และจะนำความรู้เรื่อง

การจัดห้องเรียนให้มีคุณภาพ น่าเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีขึ้น...”

(ประไพพร แก่นนาคำ, สัมภาษณ์ : 10 กรกฎาคม 2560)

“...การเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้ในวังพัฒนา ได้เข้าใจการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2558 และจะนำความรู้เรื่อง น้ำบริโภคปลอดภัยและเพียงพอไปพัฒนาจุดบริการน้ำดื่มในโรงเรียน...”

(วาสนา ปามุทา, สัมภาษณ์ : 10 กรกฎาคม 2560)

“...ได้รับความรู้ในการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน อย่างเช่น มาตรฐาน HAS (Healthy Accessibility Safety) ของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม และจะนำความรู้เรื่องมาตรฐานสุขภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนไปดำเนินการพัฒนาห้องสุขาในโรงเรียน...”

(สุเทพ ปามุทา, สัมภาษณ์ : 10 กรกฎาคม 2560)

“...การเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้ในวังพัฒนา ได้รับความรู้ในเรื่องการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน และจะนำความรู้เรื่องการพัฒนาสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนไปพัฒนาจุดพื้นที่โดยรอบโรงเรียน..”

(ประหยัด พันธุ์เสถียร, สัมภาษณ์ : 10 กรกฎาคม 2560)

“...ได้รับความรู้เรื่องการพัฒนาโรงเรียนให้มีมาตรฐานมีการจัดการที่ดี และจะนำความรู้เรื่องการพัฒนาห้องเรียนไปพัฒนาห้องเรียนให้ได้มาตรฐาน 5ส..”

(ขวัญฤทัย พามี, สัมภาษณ์ : 10 กรกฎาคม 2560)

“..ได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน มีความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานใน และจะนำความรู้เรื่องพัฒนาจุดน้ำดื่มไปดำเนินการเพื่อให้มีน้ำดื่มที่ปลอดภัย นักเรียนมีน้ำดื่มที่สะอาด...”

(เดชนรินทร์ แสนจำลา, สัมภาษณ์ : 10 กรกฎาคม 2560)

“...ได้รับความรู้ในการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในมาตรฐาน HAS (Healthy Accessibility Safety) ของสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม และจะนำความรู้เรื่องมาตรฐานสุขภาพอาคารสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนไปดำเนินการพัฒนาห้องสุขาในโรงเรียน ให้นักเรียนมีห้องสุขาที่สะอาด บรรยากาศดี ถูกสุขลักษณะ...”

(ชวลิต มะเดชะ : 10 กรกฎาคม 2560)

3.2 การดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

จากการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน จำนวน 4 บริเวณ คือ จุดพัฒนาพื้นที่โดยรอบโรงเรียน จุดพัฒนาห้องเรียน และอาคารเรียน จุดพัฒนาห้องสุขา และจุดพัฒนาบริการน้ำดื่ม ตามหลักกิจกรรม 5ส ได้แก่ สะสาง สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย ซึ่งมีหัวหน้าฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป เป็นผู้สังเกตผลดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการสังเกตการดำเนินการปฏิบัติตามกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน โดยยึดหลัก 5ส ของโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

รายการสังเกต	ค่าสถิติ (N = 13)		การแปลความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
กิจกรรมพัฒนาบริเวณโรงเรียน			
1. จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และจัดระเบียบสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ	2.85	0.90	ปานกลาง
2. สำรวจ ปรับปรุง ซ่อมแซม และแก้ไขบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ	2.69	0.85	ปานกลาง
3. กำจัดสิ่งปฏิกูลหรือของเสีย เช่น น้ำโสโครก ขยะมูลฝอยหรือของเสียไม่ให้เป็นแหล่งแพร่กระจายเชื้อโรคหรือแหล่งเพาะพันธุ์แมลงและสัตว์พาหะนำโรค เช่น ยุง แมลงสาบ แมลงวัน หนู สุนัข แมว	2.62	0.87	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการสังเกต	ค่าสถิติ (N = 13)		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
4. จัดตั้งถังขยะแยกประเภท ดำเนินการอย่างครบวงจร โดยมีฝาปิดมิดชิด ป้องกันแมลงและสัตว์พาหะนำโรค	3.15	1.07	ปานกลาง
5. ให้ความรู้แก่นักเรียน เรื่องคัดแยกขยะ จัดการขยะ ในโรงเรียนโดยแยกขยะก่อนทิ้ง และการลดปริมาณขยะด้วยวิธีการต่างๆ	2.77	0.93	ปานกลาง
6. จัดการขยะในโรงเรียน ดำเนินการอย่างครบวงจร โดยมีการดำเนินงานธนาคารขยะอย่างเป็นระบบ	3.16	1.21	ปานกลาง
7. วางแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัยและ กำหนดมาตรการป้องกันไว้ล่วงหน้า เช่น มีการซักซ้อม สถานการณ์ในภาวะฉุกเฉิน	3.23	1.24	ปานกลาง
8. จัดสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น การสร้างบรรยากาศ น่าอยู่ ส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครู นักเรียน รุ่นพี่รุ่นน้องและเพื่อน เพื่อให้อยู่รวมอย่างมีความสุข ไม่ใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาและลงโทษ	3.08	1.04	ปานกลาง
11. จัดทำความสะอาด Big Cleaning Day	3.77	1.24	มาก
12. จัดสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียน และโรงเรียน ให้สะอาดเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้	3.85	1.14	มาก
13. ห้องเรียนผ่านเกณฑ์ 5ส ได้รับรางวัลเพื่อ เป็นขวัญและกำลังใจ	3.69	1.38	มาก
14. นักเรียนนำความรู้เรื่อง 5ส ไปขยายผลสู่ครอบครัว	3.77	1.09	มาก
รวม	3.86	0.54	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการสังเกต	ค่าสถิติ (N = 13)		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
กิจกรรมพัฒนาห้องสุขา			
15. โรงเรียนศึกษาเกณฑ์มาตรฐานสิ่งแวดล้อม ระดับประเทศ (HAS) 16 ข้อ และมอบหมาย ผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน	4.00	1.00	มาก
16. โรงเรียนและนักเรียนดำเนินการพัฒนาห้องสุขา ในโรงเรียนทุกแห่งให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน	3.92	1.12	มาก
รวม	4.05	0.66	มาก
กิจกรรมการบริการน้ำดื่ม			
18. จัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอ และควบคุม คุณภาพน้ำไม่ให้น้ำสกปรกอย่างสม่ำเสมอ	3.85	1.07	มาก
19. เครื่องทำน้ำเย็นและแก้วดื่มน้ำประจำตัว ทำมาจาก วัสดุที่ปลอดภัย	4.15	0.99	มาก
20. มีการจัดเก็บภาชนะเก็บน้ำและภาชนะดื่มน้ำที่ถูก สุขลักษณะเพื่อป้องกันการปนเปื้อนฝุ่นละออง แมลง พาหนะนำโรค ฯลฯ	3.69	1.03	มาก
21. โรงเรียนจัดบริการแก้วน้ำดื่มให้นักเรียนและมีการ หมุนเวียนการใช้ ต้องแยกภาชนะอย่างชัดเจนระหว่าง แก้วน้ำที่ใช้แล้วกับแก้วที่ยังไม่ใช้ รวมทั้งการล้าง และจัดเก็บให้สะอาดก่อนนำมาใช้	4.46	0.66	มาก
22. โรงเรียนที่จัดหาที่เก็บสำรองน้ำ หรือประสาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การประปา เพื่อสนับสนุนให้มีน้ำบริโภคเพียงพอ หรือ ถ้าจำเป็นต้องซื้อน้ำดื่มบรรจุขวด มีการตรวจสอบ คุณภาพเพื่อความปลอดภัย	3.77	1.09	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการสังเกต	ค่าสถิติ (N = 13)		การแปลความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
23. โรงเรียนรักษาสภาพมาตรฐานคุณภาพน้ำดื่มอย่างต่อเนื่อง โดยจัดสรรหรือขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานหรือองค์กรในพื้นที่ในการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบริโภค	4.38	0.77	มาก
24. โรงเรียนรักษาสภาพมาตรฐานคุณภาพน้ำดื่มอย่างต่อเนื่อง โดยหากมีปัญหาทางด้านเทคนิควิชาการสามารถสอบถามรายละเอียดได้ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ศูนย์อนามัย หรือสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย	4.08	0.86	มาก
รวม	4.06	0.48	มาก
รวมทั้งสิ้น	3.73	0.34	มาก

จากตาราง 9 พบว่าผลการสังเกตการดำเนินการปฏิบัติตามกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน โดยยึดหลัก 5ส ของโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางเพียงด้านเดียวคือ ด้านบริเวณโรงเรียน ($\bar{x} = 2.94$) ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านกิจกรรมการบริการน้ำดื่ม ($\bar{x} = 4.06$) ด้านห้องสุขา ($\bar{x} = 4.05$) ด้านห้องเรียนและอาคารเรียน ($\bar{x} = 3.86$) และด้านบริเวณโรงเรียน ($\bar{x} = 2.94$)

3.3 การมอบหมายงานและการนิเทศติดตาม

จากการมอบหมายงานและการนิเทศติดตาม จะเป็นการกำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากผลการนิเทศติดตาม ผลการดำเนินงานการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 ซึ่งหัวหน้าฝ่ายวิชาการและหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไปทำการนิเทศติดตามการดำเนินงานตามแบบนิเทศติดตามการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน

ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ได้ผลการนิเทศติดตามดังนี้

3.3.1 ตอนที่ 1 ผลการดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
ของนักเรียน ตาราง 10

ตาราง 10 ผลการนิเทศติดตามการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน
ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 2

รายการนิเทศ	ค่าความถี่ (N = 13)		บันทึก รายละเอียด เพิ่มเติม
	มี	ไม่มี	
กิจกรรมพัฒนาบริเวณโรงเรียน			
1. จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และจัดระเบียบสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ	10	3	
2. สำรวจ ปรับปรุง ซ่อมแซม และแก้ไขบริเวณ ที่เป็นจุดเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ	10	3	
3. กำจัดสิ่งปฏิกูลหรือของเสีย เช่น น้ำโสโครก ขยะมูลฝอยหรือของเสียไม่ให้เป็นแหล่งแพร่กระจาย เชื้อโรค หรือแหล่งเพาะพันธุ์แมลงและสัตว์พาหะ นำโรค เช่น ยุง แมลงสาบ แมลงวัน หนู สุนัข แมว	9	4	
4. จัดตั้งถังขยะแยกประเภท ดำเนินการอย่างครบ วงจร โดยมีฝาปิดมิดชิด ป้องกันแมลงและสัตว์ พาหะนำโรค	10	3	
5. ให้ความรู้แก่นักเรียน เรื่องคัดแยกขยะ จัดการขยะในโรงเรียนโดยแยกขยะก่อนทิ้ง และการลดปริมาณขยะด้วยวิธีการต่างๆ	9	4	
6. จัดการขยะในโรงเรียน ดำเนินการอย่างครบ วงจร โดยมีการดำเนินงานธนาคารขยะอย่างเป็น ระบบ	10	3	

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการนิเทศ	ค่าความถี่ (N = 13)		บันทึก รายละเอียด เพิ่มเติม
	มี	ไม่มี	
7. วางแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย และกำหนดมาตรการป้องกันไว้ล่วงหน้า เช่น มีการซักซ้อมสถานการณ์ในภาวะฉุกเฉิน	9	4	
8. จัดสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่นการสร้าง บรรยากาศน่าอยู่ ส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่าง ครู นักเรียน รุ่นพี่รุ่นน้องและเพื่อน เพื่อให้อยู่ร่วม อย่างมีความสุข ไม่ใช้ความรุนแรงในการตัดสิน ปัญหาและลงโทษ	10	3	
กิจกรรมพัฒนาห้องเรียนและอาคารเรียน			
9. จัดทำความสะอาด 5ส เพื่อการพัฒนาผู้เรียน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ 5ส ซึ่งประกอบด้วย สะอาด สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย	13	-	
10. จัดทำความสะอาด 5ส เพื่อการพัฒนาผู้เรียน โดยแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบให้นักเรียนแต่ละชั้นดูแล	13	-	
11. จัดทำความสะอาด Big Cleaning Day	13	-	
12. จัดสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียน และโรงเรียน ให้สะอาดเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้	13	-	
13. ห้องเรียนผ่านเกณฑ์ 5ส ได้รับรางวัลเพื่อเป็น ขวัญและกำลังใจ	13	-	
14. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปขยายผลสู่ครอบครัว	13	-	
กิจกรรมพัฒนาห้องสุขา			
15. โรงเรียนศึกษาเกณฑ์มาตรฐานสิ่งแวดล้อม ระดับประเทศ (HAS) 16 ข้อ และมอบหมาย ผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน	13	-	

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการนิเทศ	ค่าความถี่ (N = 13)		บันทึก รายละเอียด เพิ่มเติม
	มี	ไม่มี	
16. โรงเรียนและนักเรียนดำเนินการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนทุกแห่งให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน	13	-	
17. โรงเรียนควบคุมกำกับเรื่องการดูแลรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมและบริเวณโดยรอบ การตรวจซ่อมอุปกรณ์ชำรุด การห้ามสูบบุหรี่ รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนให้มีพฤติกรรมการใช้ส้วมอย่างถูกต้อง	13	-	
กิจกรรมการบริการน้ำดื่ม		-	
18. จัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอ รวมทั้งแหล่งน้ำที่สะอาดและควบคุมคุณภาพน้ำไม่ให้แหล่งน้ำสกปรกอย่างสม่ำเสมอ	13	-	
19. ภาชนะเก็บน้ำและภาชนะดื่มน้ำประจำตัว และทำมาจากวัสดุที่ใช้สำหรับผลิตภัณฑ์อาหาร	13	-	
20. มีการจัดเก็บภาชนะเก็บน้ำและภาชนะดื่มน้ำที่ถูกสุขลักษณะเพื่อป้องกันการปนเปื้อนฝุ่นละอองแมลง พาหนะนำโรค ฯลฯ	13	-	
21. โรงเรียนจัดบริการแก้วนํ้าดื่มให้นักเรียนและมีการหมุนเวียนการใช้ ต้องแยกภาชนะอย่างชัดเจนระหว่างแก้วนํ้าที่ใช้แล้วกับแก้วที่ยังไม่ใช้ รวมทั้งการล้างและจัดเก็บให้สะอาดก่อนนำมาใช้	13	-	
22. โรงเรียนที่จัดหาที่เก็บสำรองน้ำ หรือประสาณหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การประปา เพื่อสนับสนุนให้มีน้ำบริโภคเพียงพอ หรือถ้าจำเป็นต้องซื้อน้ำดื่มบรรจุขวด มีการตรวจสอบคุณภาพเพื่อความปลอดภัย	13	-	

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการนิเทศ	ค่าความถี่ (N = 13)		บันทึก รายละเอียด เพิ่มเติม
	มี	ไม่มี	
23. โรงเรียนรักษาสภาพมาตรฐานคุณภาพน้ำดื่มอย่างต่อเนื่อง โดยจัดสรรหรือขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานหรือองค์กรในพื้นที่ในการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบริโภค	13	-	
24. โรงเรียนรักษาสภาพมาตรฐานคุณภาพน้ำดื่มอย่างต่อเนื่อง โดยหากมีปัญหาทางด้านเทคนิควิชาการ สามารถสอบถามรายละเอียดได้ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ศูนย์อนามัยหรือสำนักสุขภาพิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย	13	-	

จากตาราง 10 พบว่าผลการนิเทศติดตามการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ด้านกิจกรรมพัฒนาบริเวณโรงเรียนทุกข้อมีครูผู้ร่วมวิจัยไม่ดำเนินการบางท่าน ส่วนด้านและข้ออื่นๆ ครูผู้ร่วมวิจัยมีการดำเนินการทุกด้านและทุกข้อ

3.3.2 ตอนที่ 2 ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ จากการปฏิบัติงาน

3.3.2.1 ปัญหา/อุปสรรค ในการดำเนินงาน คือ ยังขาดการจัดการขยะในโรงเรียน ซึ่งยังไม่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและครบวงจร

3.3.2.2 การแก้ปัญหา คือ การจัดการขยะในโรงเรียน ดำเนินการอย่างเป็นระบบและครบวงจร โดยจัดตั้งถังขยะแยกประเภท มีฝาปิดมิดชิด ป้องกันแมลง และสัตว์พาหะนำโรค เช่น ยุง แมลงสาบ แมลงวัน หนู สุนัข แมว

3.3.2.3 ข้อเสนอแนะของผู้รับการนิเทศ คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดซื้อถังขยะที่มีฝาและแยกประเภทชนิดขยะให้เพียงพอครบทุกจุดที่ทิ้งขยะ

3.4 ตอนที่ 3 สรุปผลการนิเทศ

3.4.1 จุดเด่น คือ กิจกรรมพัฒนาห้องเรียนและอาคารเรียน ครูผู้ร่วมวิจัยสามารถพัฒนาด้านนี้ได้ดี มีการจัดกิจกรรม 5ส เพื่อการพัฒนาผู้เรียน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ 5ส ซึ่งประกอบด้วย สะสาง สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย พัฒนาผู้เรียน โดยแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบให้นักเรียนแต่ละชั้นดูแล มีการจัดทำความสะอาด Big Cleaning Day มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียน และโรงเรียนให้สะอาด เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้

3.4.2 จุดที่ควรพัฒนา คือ ในด้านกิจกรรมพัฒนาบริเวณโรงเรียน ยังขาดการจัดการขยะในโรงเรียน ซึ่งยังไม่มี การดำเนินการอย่างเป็นระบบและครบวงจร

3.4.3 ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดซื้อถังขยะที่มีฝาและแยกประเภทชนิดขยะให้ได้อย่างเพียงพอ ครอบคลุมจุดที่ทิ้งขยะ

ขั้นการสะท้อนกลับ

การสะท้อนผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามแนวทางการพัฒนา คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรัง การดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน การมอบหมายงานและนิเทศติดตาม

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประเมินผลการดำเนินงานการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพและสัมฤทธิ์ผล ความคิดเห็นของผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ดังนี้

จากการตอบแบบประเมินผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ดังตาราง 11

ตาราง 11 การประเมินผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนบงใต้
 โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

รายการสังเกต	ค่าสถิติ (N = 13)		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
บริเวณโรงเรียน			
1. การจัดสิ่งแวดลอมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และจัดระเบียบสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ	2.54	0.52	ปานกลาง
2. การสำรวจ ปรับปรุง ซ่อมแซม และแก้ไขจุดเสี่ยงต่างๆ	2.69	0.48	ปานกลาง
3. การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือของเสีย	2.69	0.48	ปานกลาง
4. การจัดการขยะในโรงเรียน	2.46	0.66	น้อย
5. การวางแผนด้านความปลอดภัยและมาตรการป้องกัน	2.15	0.38	น้อย
6. การจัดสิ่งแวดลอมทางสังคม	2.38	0.51	น้อย
รวม	2.49	0.09	น้อย
ห้องเรียนและอาคารเรียน			
7. การจัดทำความสะอาด 5ส	4.00	1.35	มาก
8. การจัดทำความสะอาด Big Cleaning Day	4.15	1.14	มาก
9. การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนและอาคารเรียน ให้สะอาด	3.92	1.19	มาก
10.การจัดห้องเรียนผ่านเกณฑ์ 5ส	3.92	1.32	มาก
11. การขยายผลสู่ครอบครัว	4.00	1.15	มาก
รวม	4.01	0.51	มาก
ห้องสุขา			
12. การศึกษาเกณฑ์มาตรฐานสิ่งแวดล้อมระดับประเทศ (HAS) และมอบหมายผู้รับผิดชอบ	4.00	1.29	มาก
13. การดำเนินการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนทุกแห่ง ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน	4.08	1.19	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการสังเกต	ค่าสถิติ (n = 13)		แปลผล
	\bar{X}	S.D.	
14. การควบคุมกำกับดูแลรักษาความสะอาดของส้วมและบริเวณโดยรอบ การตรวจซ่อมอุปกรณ์ชำรุด การห้ามสูบบุหรี่ และส่งเสริมนักเรียนให้มีพฤติกรรม การใช้ส้วมอย่างถูกต้อง	3.92	1.26	มาก
รวม	4.00	0.76	มาก
กิจกรรมการบริการน้ำดื่ม			
15. การจัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้	4.15	0.99	มาก
16. การดูแลภาชนะเก็บน้ำและภาชนะตักน้ำประจำตัว	4.38	0.87	มาก
17. การจัดหาที่เก็บสำรองน้ำ	4.00	1.08	มาก
18. การรักษาสภาพมาตรฐานคุณภาพน้ำดื่ม	4.15	1.07	มาก
รวม	4.17	0.46	มาก
รวมทั้งสิ้น	3.67	0.28	มาก

จากตาราง 11 พบว่า การประเมินผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนบึงใต้ โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ยังมีด้านที่มีผลการประเมินระดับน้อย คือ ด้านบริเวณโรงเรียน ผลการประเมิน ($\bar{x} = 2.49$) โดยรายชื่อการประเมินที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การจัดสิ่งแวดลอมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และจัดระเบียบสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ($\bar{x} = 2.54$) .การสำรวจ ปรับปรุง ซ่อมแซม และแก้ไขจุดเสี่ยงต่างๆ ($\bar{x} = 2.69$) การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือของเสีย ($\bar{x} = 2.69$) การจัดการขยะในโรงเรียน ($\bar{x} = 2.46$) การวางแผนด้านความปลอดภัยและมาตรการป้องกัน ($\bar{x} = 2.15$) และการจัดสิ่งแวดลอมทางสังคม ($\bar{x} = 2.38$) ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านกิจกรรมการบริการน้ำดื่ม ($\bar{x} = 4.17$) ด้านห้องเรียน และอาคารเรียน ($\bar{x} = 4.01$) และด้านห้องสุขา ($\bar{x} = 4.00$)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ควรมีการพัฒนาบริเวณโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ทัศนียภาพและจัดระเบียบสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ การสำรวจ ปรับปรุง ซ่อมแซม และแก้ไขจุดเสี่ยงต่างๆ การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือของเสีย การจัดการขยะในโรงเรียน มีการวางแผนด้านความปลอดภัยและมาตรการป้องกัน และควรมีจัดสิ่งแวดล้อมทางสังคม

จากการดำเนินการปฏิบัติตามกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน โดยยึดหลัก 5ส ของโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา ได้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนาฯ ได้นำผลการสัมภาษณ์มาจากตัวแทน 3 กลุ่ม ผลสัมภาษณ์มีดังนี้

“...การพัฒนาพื้นที่โดยรอบโรงเรียน ได้แก่ ถนนทุกสาย สวนหย่อม อยู่ในสภาพดี การจัดห้องเรียนอาคารเรียน ได้ค่อนข้างเรียบร้อย จุดบริการน้ำดื่ม เหมาะสม ควรเพิ่มแก้วน้ำดื่มให้นักเรียนเพราะจะได้ดื่มน้ำจากแก้วของตนเอง ห้องสุขา ค่อนข้างพอใช้ ควรมีการเปลี่ยนน้ำที่ห้องสุขาทุกอาทิตย์จะดีมาก.....”

(วิเศษ คนิสาร, ประธานกรรมการศึกษา, สัมภาษณ์ : 18 กันยายน 2560)

“...การพัฒนาพื้นที่โดยรอบโรงเรียน ได้ค่อนข้างเรียบร้อย ควรเพิ่มถังขยะให้ครบทุกจุดและแยกประเภทด้วยสีให้ชัดเจน จุดบริการน้ำดื่มเหมาะสม ห้องสุขา ค่อนข้างพอใช้.....”

(กันตนา คำเดชะ, กรรมการศึกษา, สัมภาษณ์ : 18 กันยายน 2560)

“...โรงเรียนพัฒนาได้ในระดับดี มีจุดทิ้งขยะเป็นที่ การพัฒนาสวนป่า ควรให้ทางผู้ปกครองหรือชุมชนมาร่วมด้วยจะดีมาก เนื่องจากนักเรียนยังไม่มี ความชำนาญในการดูแลสวนป่า ถนนทุกสาย สวนหย่อม อยู่ในสภาพดี การจัดห้องเรียนอาคารเรียน โต๊ะ เก้าอี้ ค่อนข้างเรียบร้อย จุดบริการน้ำดื่มเหมาะสม ควรเพิ่มความระมัดระวัง เรื่องการเชื่อมต่อไฟฟ้าไปในเครื่องทำน้ำดื่ม เนื่องจากนักเรียนชั้นประถมยังไม่มี ความระมัดระวังเท่าที่ควร.....”

(วิไลวรรณ ไชยเดช, ผู้ปกครองนักเรียน, สัมภาษณ์ : 19 กันยายน 2560)

“...เขตพื้นที่รับผิดชอบมีการแบ่งหน้าที่ชัดเจน มีตารางเวรประจำวัน การทิ้งขยะเป็นที่แต่ถังขยะมีจำนวนจำกัด จึงอยากให้มีถังขยะเพิ่ม น้ำดื่มมีจำนวนเพียงพอ กับนักเรียน ห้องเรียนสะอาดน่าเรียนเพราะมีป้ายสื่อการสอนให้ความรู้ได้ศึกษา ห้องสุขา อุปกรณ์ครบแต่จะมีปัญหาเรื่องกลิ่นเนื่องจากนักเรียนใช้เยอะแล้วดูแลความสะอาด ไม่ทั่วถึง....”

(พัชรีญา ไชยเดช, นักเรียน, สัมภาษณ์ : 21 กันยายน 2560)

“...มีตารางเวรประจำวันให้จำได้ง่ายและทำงานเป็นกลุ่ม บางคนมา ไม่ทันทำงานก็ไม่ได้ทำ ควรให้จัดซื้อคนไม่ทำความสะอาด จุดน้ำดื่มมีจัดเป็นชั้นสะดวกในการมาดื่มน้ำ แต่ยังไม่ค่อยทั่ว เนื่องจากบางคนไม่ถือมาจากบ้าน ห้องน้ำค่อนข้างพอใช้”

(รัชฎา ลักษณะเปื้อน, นักเรียน, สัมภาษณ์ : 22 กันยายน 2560)

ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จากการตอบแบบ สัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับผล การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน สรุปได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ด้านบริเวณโรงเรียน ควรมีการพัฒนาบริเวณโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น ได้แก่ การจัดสิ่งแวดลอมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและจัดระเบียบสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ การสำรวจ ปรับปรุง ซ่อมแซม และแก้ไขจุดเสี่ยงต่างๆ การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือของเสีย การจัดการขยะในโรงเรียน มีการวางแผนด้านความปลอดภัยและมาตรการป้องกัน และควรมีจัดสิ่งแวดลอมทางสังคม

2. ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ด้านห้องเรียนและอาคารเรียน มีการจัดห้องเรียนและอาคารเรียนได้ดีมาก มีการจัดกิจกรรม 5ส และ การทำความสะอาด Big Cleaning Day ซึ่งนักเรียนก็ให้ความร่วมมือดีมากทำให้สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนและอาคารเรียนสะอาดดีมากทำให้มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้

3. ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ด้านห้องสุขา โรงเรียนมีห้องสุขาที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน มีการควบคุมกำกับดูแลรักษาความสะอาดของส้วมและบริเวณโดยรอบ มีการตรวจซ่อมอุปกรณ์ชำระน้ำ การห้ามสูบบุหรี่ และมีการส่งเสริมนักเรียนให้มีพฤติกรรมการใช้ส้วมอย่างถูกต้อง

4. ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ด้านการบริการน้ำดื่ม มีการจัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ ที่มีความสะอาดเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำ และมี การดูแลภาชนะเก็บน้ำและภาชนะเติมน้ำประจำตัว มีการจัดหาที่เก็บสำรองน้ำ และมีการรักษาสภาพมาตรฐานคุณภาพน้ำดื่ม

5. ข้อเสนอแนะอื่นๆ คือ ต้องการโรงเรียนพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ด้านบริเวณโรงเรียนให้ดีขึ้นกว่านี้ ควรมีการไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีคุณภาพในด้านการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา ด้านบริเวณโรงเรียนให้ดีขึ้น เหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

จากข้อมูลการสะท้อนผลในรอบที่ 1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้สังเกตได้ประชุมปรึกษาหารือ เพื่อตรวจสอบว่ามีด้านใดบ้างในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยประชุมในวันที่ 1 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 เวลา 15.30 น. ณ โรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา โดยมีนายบุญศรี ตาเมือง ผู้อำนวยการโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา เป็นประธานในการประชุม โดยที่ประชุมมีความเห็นตรงกันว่า การดำเนินการปฏิบัติตามจุดพัฒนาทั้ง 4 พื้นที่ โดยยึดหลัก 5ส ของโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.85$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ายังมีด้านที่มีผลการประเมินระดับน้อย คือ ด้านบริเวณโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.49$) พิจารณารายข้อการประเมินที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การจัดสิ่งแวดลอมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและจัดระเบียบสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ($\bar{x} = 2.54$) .การสำรวจ ปรับปรุงซ่อมแซม และแก้ไขจุดเสี่ยงต่างๆ ($\bar{x} = 2.69$) การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือของเสีย ($\bar{x} = 2.69$) การจัดการขยะในโรงเรียน ($\bar{x} = 2.46$) การวางแผนด้านความปลอดภัยและมาตรการ

ป้องกัน ($\bar{x} = 2.15$) และการจัดสิ่งแวดล้อมทางสังคม ($\bar{x} = 2.38$) ซึ่งยังไม่เป็นที่น่าพอใจของผู้ร่วมวิจัยทุกคน ดังนั้นเพื่อให้การศักยภาพการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ที่ประชุมมีมติร่วมกันว่าควรดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ต่อไป

การดำเนินการในวงรอบที่ 2

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ขั้นการวางแผน

จากการที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้นิเทศได้ประชุมแสดงความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาร่วมกันในวงรอบที่ 2 โดยจัดประชุมในวันที่ 16 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2560 เวลา 09.00 น. ณ โรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา โดยมีนายบุญศรี ตาเมือง ผู้อำนวยการโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา เป็นประธานในการประชุม และที่ประชุมมีมติร่วมกันว่า จะใช้แนวทางการศึกษาดูงานในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งสำหรับการพัฒนาครูให้สามารถพัฒนาตนเองในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน

2. แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

ขั้นการปฏิบัติการ

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาครูตามมติที่ประชุมคือการศึกษาดูงาน ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 การศึกษาดูงาน

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้นิเทศได้นำข้อมูลที่ได้จากการพัฒนาในวงรอบที่ 1 มาประชุมวิเคราะห์ร่วมกัน ณ โรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา ซึ่งทำให้ทราบว่าผู้ร่วมวิจัยมีปัญหาในเรื่องการโรงเรียนพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน

ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ด้านบริเวณโรงเรียน ยังขาดการจัดการขยะในโรงเรียน ซึ่งยังไม่มี การดำเนินการ อย่างเป็นระบบและครบวงจร ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน กลุ่มผู้ร่วม วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมนิเทศจึงมีมติในที่ประชุมร่วมกันไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนต้นแบบในการ พัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ณ โรงเรียนอนุบาลโคกศรีสุพรรณ อำเภอ โคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2560

2.2 การดำเนินการศึกษาดูงาน

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศ ดำเนินการไปศึกษาดูงานที่โรงเรียน ต้นแบบในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ณ โรงเรียนอนุบาล โคกศรีสุพรรณ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยให้ครูซึ่งเป็นกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ไปเยี่ยมชมสภาพจริง ได้ศึกษาการจัดระบบการบริหารอาคารสถานที่ พื้นที่โดยรอบบริเวณโรงเรียน รูปแบบการ จัดสภาพแวดล้อมที่สวยงามเกิดแรงจูงใจที่จะนำไปดัดแปลงให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน และได้มีอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ และสิ่งทำให้เกิดแรงบันดาลใจ ของแต่ละคน เป็นการระดมความคิดเห็นในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนบงใต้โนนรัง พัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียน

2.3 การสรุปผลการศึกษาดูงาน

เป็นการประชุมร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้นิเทศและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยจัดประชุมจำนวน 2 ครั้ง ครั้งแรกในวันที่ 13 พฤศจิกายน 2560 และครั้งที่ 2 ในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2560 เป็นการเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้นิเทศได้อภิปรายสรุปผลการศึกษาดูงาน เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยได้นำหลักการสำคัญและข้อสรุป ไปปรับปรุงการพัฒนาสภาพแวดล้อมการ เรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

3. ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้ โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ชั้นการสังเกตการณ์

3.1 การศึกษาดูงาน

จากการศึกษาดูงานที่โรงเรียนต้นแบบในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ณ โรงเรียนอนุบาลโคกศรีสุพรรณ อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในขั้นตอนการศึกษาดูงาน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูในการศึกษาดูงานที่โรงเรียนต้นแบบในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน และโดยครูผู้ร่วมวิจัยทำการตอบแบบสัมภาษณ์ครูในการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา ผลการสัมภาษณ์มีดังนี้

“...การไปศึกษาดูงานโรงเรียนอนุบาลโคกศรีสุพรรณ โรงเรียนต้นแบบในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ครั้งนี้ มีบรรยากาศครื้นเครงส่งผลถึงบรรยากาศที่ดีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จะนำความรู้เรื่องการพัฒนาสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนไปพัฒนาจุดพื้นที่โดยรอบโรงเรียน..”
(บุญศรี ตาเมือง, สัมภาษณ์ : 13 พฤศจิกายน 2560)

“...ผลการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลโคกศรีสุพรรณ กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาห้องเรียนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการจัดห้องเรียนมีความเป็นระเบียบ ห้องเรียนจัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ครบ และจะนำความรู้เรื่องการพัฒนาห้องเรียนไปพัฒนาห้องเรียนให้ได้มาตรฐาน 5ส เพื่อพัฒนาคุณภาพและการเรียนรู้ของนักเรียน..”
(ประเสริฐ วิชัย, สัมภาษณ์ : 13 พฤศจิกายน 2560)

“...โรงเรียนอนุบาลโคกศรีสุพรรณ ถือว่าเป็นโรงเรียนต้นแบบในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะความเป็นระเบียบของห้องเรียนแต่ละห้อง มีมุมส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้แก่ มุมอ่านหนังสือ มุมศึกษาค้นคว้า การศึกษาดูงานครั้งนี้จะนำความรู้เรื่องการพัฒนาห้องเรียนไปพัฒนาห้องเรียนให้ได้มาตรฐาน 5ส เพื่อพัฒนาคุณภาพและการเรียนรู้ของนักเรียน..”
(วนิดา ปุณปีตดา, สัมภาษณ์ : 13 พฤศจิกายน 2560)

“...ผลจากการศึกษาดูงานมีประโยชน์อย่างยิ่ง ได้เข้าใจระบบการจัดการพัฒนาโรงเรียนแต่ละจุด การทำงานจากง่ายไปหายาก ทำงานพื้นที่เล็กไปพื้นที่ที่กว้าง และจะนำความรู้เรื่องมาตรฐานสุขภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนไปดำเนินการพัฒนาห้องสุขาในโรงเรียน...”

(ประไพพร แก่นนาคำ, สัมภาษณ์ : 13 พฤศจิกายน 2560)

“...ผลการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ได้ดูวิธีการทำงาน การแบ่งหน้าที่ที่ชัดเจน มีการควบคุมดูแล และติดตามการทำงานทุกขั้นตอน และจะนำความรู้เรื่องการจัดห้องเรียนให้มีคุณภาพ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้มีแหล่งศึกษาเรียนรู้เพิ่มขึ้น...”

(ประเสริฐ วิชัย, สัมภาษณ์ : 13 พฤศจิกายน 2560)

“...โรงเรียนอนุบาลโคกศรีสุพรรณ เป็นโรงเรียนที่สะอาด การจัดการสิ่งแวดล้อมมีระเบียบถูกสุขลักษณะ มีถังขยะจัดแบ่งประเภทชัดเจน ผลการศึกษาดูงานครั้งนี้จะนำความรู้เรื่องการพัฒนาสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนไปพัฒนาพื้นที่โดยรอบของโรงเรียน..”

(ขวัญฤทัย พามี, สัมภาษณ์ : 13 พฤศจิกายน 2560)

“...สภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนและโรงเรียนสะอาดเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้มีบรรยากาศที่มีความปลอดภัย อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีทัศนียภาพที่ดี การบริหารจัดการห้องสุขาที่ดีถูกสุขลักษณะ และจะนำความรู้เรื่องมาตรฐานสุขภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนไปดำเนินการพัฒนาห้องสุขาในโรงเรียน...”

(ชวลิต มะเดช, สัมภาษณ์ : 13 พฤศจิกายน 2560)

“...ได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอ วิธีการดูแลภาชนะเก็บน้ำใช้และภาชนะดื่มน้ำประจำตัว การจัดเก็บภาชนะเก็บน้ำ และภาชนะดื่มน้ำที่ถูกสุขลักษณะเพื่อป้องกันการปนเปื้อนฝุ่นละออง แมลง พาหะนำโรค การจัดบริการแก้วน้ำดื่มให้นักเรียน การล้างและจัดเก็บให้สะอาดก่อนนำมาใช้ และจะนำความรู้เรื่องน้ำบริโภคปลอดภัยและเพียงพอไปพัฒนาจุดบริการน้ำดื่มในโรงเรียน...”

(วาสิณี แก้วหานาม, สัมภาษณ์ : 13 พฤศจิกายน 2560)

“...โรงเรียนอนุบาลโคกศรีสุพรรณ มีความสะอาด มีการจัด
สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ ห้องสุขามีการจัดแบ่งชาย หญิง อย่างชัดเจน
มีความสะอาด ไม่มีกลิ่น มีการกำจัดกลิ่นภายในห้องสุขาและบริเวณโดยรอบโดยใช้พืช
สมุนไพรจากธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น มีการปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนให้มีพฤติกรรม
การใช้ส้วมอย่างถูกต้องและจะนำความรู้เรื่องมาตรฐานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
ไปดำเนินการพัฒนาห้องสุขาในโรงเรียน...”

(มยุรี มะเดช, สัมภาษณ์ : 13 พฤศจิกายน 2560)

“...ผลการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบฯ ครั้งนี้ โรงเรียนโคกศรี
สุพรรณ มีการกำจัดสิ่งปฏิกูล ขยะมูลฝอยและของเสียที่ถูกต้อง มีการจัดการขยะในโรงเรียน
อย่างเป็นระบบ และครบวงจร สภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนและโรงเรียนสะอาดเพื่อเอื้อ
ต่อการเรียนรู้มีบรรยากาศที่ดี และจะนำความรู้เรื่องการพัฒนาสภาพแวดล้อมบริเวณ
โรงเรียนไปพัฒนาจุดพื้นที่โดยรอบโรงเรียน..”

(ประหยัด พันธุ์เสถียร, สัมภาษณ์ : 13 พฤศจิกายน 2560)

“...ได้รับความรู้เรื่องการจัดการชั้นเรียน ครูที่ประจำชั้นเรียนดูแล
นักเรียนดีมาก ครูคอยกระตุ้นให้กำลังใจและเชื่อมั่นในความสามารถของนักเรียนว่า
นักเรียนจะสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนด้วยตนเองได้ การพัฒนาโรงเรียนมี
มาตรฐานมีการจัดการที่ดี และจะนำความรู้เรื่องการพัฒนาห้องเรียนไปพัฒนาห้องเรียน
ให้ได้มาตรฐาน 5ส..”

(รุจินันท์ ไชยคุณ, สัมภาษณ์ : 13 พฤศจิกายน 2560)

“..การศึกษาดูงานครั้งนี้มีความรู้ความเข้าใจในหลายด้าน
โดยเฉพาะการจัดบริการน้ำดื่มให้นักเรียนอย่างทั่วถึง มีภาชนะดื่มของตัวเอง
จัดระเบียบการดื่มได้ถูกสุขลักษณะ ดื่มน้ำอย่างประหยัดดื่มแต่พออิ่ม และจะนำความรู้
เรื่องพัฒนาจุดน้ำดื่มไปดำเนินการเพื่อให้มีน้ำดื่มที่ปลอดภัย นักเรียนมีน้ำดื่มที่สะอาด...”

(เดชนรินทร์ แสนจำลา, สัมภาษณ์ : 13 พฤศจิกายน 2560)

“...ได้รับความรู้แนวทางในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนา
สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งรอบบริเวณโรงเรียน การจัดการที่ดี การดูแล
ระบบอย่างต่อเนื่อง การนำมาตรฐาน HAS (Healthy Accessibility Safety) ของสำนัก

อนามัยสิ่งแวดล้อม มาปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน และจะนำความรู้เรื่องมาตรฐาน
สุขภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนไปดำเนินการพัฒนาห้องสุขาในโรงเรียน ให้นักเรียนมีห้อง
สุขาที่สะอาด บรรยากาศดี ถูกสุขลักษณะ...”

(สุเทพ ปามุทา, สัมภาษณ์ : 13 พฤศจิกายน 2560)

สรุปผลจากการไปศึกษาดูงานที่โรงเรียนต้นแบบในการพัฒนา
สภาพแวดล้อม การเรียนรู้ของนักเรียน ณ โรงเรียนอนุบาลโคกศรีสุพรรณ อำเภอโคกศรี
สุพรรณ จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
โดยใช้แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูในการศึกษาดูงานที่โรงเรียน ผลการสัมภาษณ์
สรุปได้ดังนี้

1. ผู้ร่วมวิจัยได้รับประโยชน์จากการศึกษาดูงานที่โรงเรียนต้นแบบ
ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ณ โรงเรียนอนุบาลโคกศรีสุพรรณ
อำเภอโคกศรีสุพรรณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ดังนี้
 - 1.1 จุดพัฒนาพื้นที่โดยรอบโรงเรียน
ผู้ร่วมวิจัยได้เรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย
ถูกสุขลักษณะได้มากขึ้น ได้วิธีการกำจัดสิ่งปฏิกูล ขยะมูลฝอยและของเสียที่ถูกวิธีเพื่อ
ไม่ให้เกิดการแพร่กระจายเชื้อโรคหรือแหล่งเพาะพันธุ์แมลงและสัตว์พาหะนำโรค ได้เรียนรู้
ถึงวิธีการจัดการขยะในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและครบวงจร ได้ศึกษาเกี่ยวกับการ
ดำเนินการธนาคารขยะ
 - 1.2 จุดพัฒนาห้องเรียนและอาคารเรียน
ผู้ร่วมวิจัยได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม 5ส เพื่อการพัฒนา
ผู้เรียน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ 5ส กิจกรรม Big Cleaning Day การจัด
สภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนและโรงเรียนให้สะอาดเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้
 - 1.3 จุดพัฒนาห้องสุขา
ผู้ร่วมวิจัยได้รับความรู้เกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานสุขอนามัย
ระดับประเทศ (HAS) อย่างละเอียด วิธีดำเนินการพัฒนาสุขอนามัยในโรงเรียนตามเกณฑ์
มาตรฐาน การกำจัดกลิ่นภายในห้องสุขาและบริเวณโดยรอบ รวมถึงวิธีการปลูกฝัง
และส่งเสริมให้นักเรียนให้มีพฤติกรรมการใช้สุขอนามัยอย่างถูกต้อง
 - 1.4 จุดพัฒนาบริการน้ำดื่ม
ผู้ร่วมวิจัยได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดหา น้ำดื่มที่สะอาด
และเพียงพอ วิธีการดูแลภาชนะเก็บน้ำใช้และภาชนะต้มน้ำประจำตัว การจัดเก็บภาชนะ

เก็บน้ำและภาชนะตักน้ำที่ถูกสุขลักษณะเพื่อป้องกันการปนเปื้อนฝุ่นละออง แมลงพาหะนำโรค การจัดบริการแก้วนํ้าดื่มให้นักเรียน การล้างและจัดเก็บให้สะอาดก่อนนำมาใช้

2. ผู้ร่วมวิจัยคิดว่าสามารถจะนำความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานที่โรงเรียนต้นแบบไปใช้ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงได้ โน้มนำพัฒนา โดยจะได้นำไปปรับปรุงห้องเรียนเพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศใหม่ๆ ให้กับนักเรียน เพื่อให้ห้องเรียนน่าอยู่ มีความสวยงาม เพื่อเรียกความสนใจของนักเรียน เสริมสร้างลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียนในรูปของป้ายนิเทศ คำขวัญและมุมต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรู้ อยากรู้ และเป็นการโน้มน้าวจิตใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จัดบรรยากาศให้เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของนักเรียน

3. สิ่งที่น่าสนใจในการศึกษาดูงานที่โรงเรียนต้นแบบในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ณ โรงเรียนอนุบาลโคกศรีสุพรรณ อำเภอกอศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 คือบริเวณโรงเรียนมีความสะอาด มีการจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ มีการกำจัดสิ่งปฏิกูล ขยะมูลฝอยและของเสียที่ถูกวิธี มีการจัดการขยะในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและครบวงจร สภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนและโรงเรียนสะอาด เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ มีบรรยากาศที่มีความท้าทาย ครูที่ประจำชั้นเรียนดูแลนักเรียนดีมากขณะจัดการเรียนรู้ จะคอยกระตุ้นให้กำลังใจและเชื่อมั่นในความสามารถของนักเรียนว่านักเรียนจะสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนด้วยตนเองได้ ห้องสุขามีการจัดแบ่งชาย หญิง อย่างชัดเจน มีความสะอาดไม่มีกลิ่น มีการกำจัดกลิ่นภายในห้องสุขาและบริเวณโดยรอบโดยใช้พืชสมุนไพรจากธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น มีการปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนให้มีพฤติกรรมการใช้ส้วมอย่างถูกต้องมีการจัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอ

3.2 การดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้

จากการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน จำนวน 4 บริเวณ คือ จุดพัฒนาพื้นที่โดยรอบโรงเรียน จุดพัฒนาห้องเรียน และอาคารเรียน จุดพัฒนาห้องสุขา และจุดพัฒนาบริการน้ำดื่ม ตามหลักกิจกรรม 5ส ได้แก่ สะสาง สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย หลังจากการศึกษาดูงาน

ที่โรงเรียนต้นแบบในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งมีหัวหน้าฝ่ายวิชาการและหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป เป็นผู้สังเกต ผลการสังเกตการดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมทั้ง 4 บริเวณ โดยยึดหลัก 5ส ของโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการสังเกตการดำเนินการปฏิบัติตามกิจกรรมทั้ง 4 บริเวณ โดยยึดหลัก 5ส ของโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 (วงรอบที่ 2)

รายการสังเกต	ค่าสถิติ (N = 13)		การแปลความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
จุดพัฒนาพื้นที่โดยรอบโรงเรียน			
1. จัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และจัดระเบียบสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ	4.08	1.12	มาก
2. สำรวจ ปรับปรุง ซ่อมแซม และแก้ไขบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ	4.38	0.96	มาก
3. กำจัดสิ่งปฏิกูลหรือของเสีย เช่น น้ำโสโครก ขยะมูลฝอยหรือของเสียไม่ให้เป็นแหล่งแพร่กระจายเชื้อโรค หรือแหล่งเพาะพันธุ์แมลงและสัตว์พาหะนำโรค เช่น ยุง แมลงสาบ แมลงวัน หนู สุนัข แมว	4.31	1.11	มาก
4. จัดตั้งถังขยะแยกประเภท ดำเนินการอย่างครบวงจร โดยมีฝาปิดมิดชิด ป้องกันแมลงและสัตว์พาหะนำโรค	4.46	0.78	มาก
5. ให้ความรู้แก่นักเรียน เรื่องคัดแยกขยะจัดการขยะในโรงเรียนโดยแยกขยะก่อนทิ้ง และการลดปริมาณขยะด้วยวิธีการต่างๆ	4.38	1.19	มาก
6. จัดการขยะในโรงเรียน ดำเนินการอย่างครบวงจร โดยมีการดำเนินงานธนาคารขยะอย่างเป็นระบบ	4.23	1.24	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการสังเกต	ค่าสถิติ (n = 13)		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
7. วางแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย และกำหนดมาตรการป้องกันไว้ล่วงหน้า เช่นมีการ ซักซ้อมสถานการณ์ในภาวะฉุกเฉิน	4.23	1.30	มาก
8. จัดสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่นการสร้างบรรยากาศ น่าอยู่ ส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครู นักเรียน รุ่นพี่รุ่นน้องและเพื่อน เพื่อให้อยู่ร่วมอย่างมีความสุข ไม่ใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหาและลงโทษ	4.38	1.04	มาก
รวม	4.31	0.51	มาก
จุดพัฒนาห้องเรียนและอาคารเรียน			
9. จัดกิจกรรม 5ส เพื่อการพัฒนาผู้เรียน โดยให้ ความรู้เกี่ยวกับโครงการ 5ส ซึ่งประกอบด้วย สะสาง สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย	4.08	1.04	มาก
10. จัดกิจกรรม 5ส เพื่อการพัฒนาผู้เรียน โดยแบ่ง เขตพื้นที่รับผิดชอบให้นักเรียนแต่ละชั้นดูแล	4.00	1.29	มาก
11. จัดกิจกรรม big cleaning day	4.31	0.95	มาก
12. จัดสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียน และโรงเรียน ให้สะอาดเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้	4.23	1.17	มาก
13. จัดประกวดห้องเรียนดีเด่น	4.08	1.32	มาก
14. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปขยายผลสู่ครอบครัว	4.46	0.78	มาก
รวม	4.19	0.37	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการสังเกต	ค่าสถิติ (n = 13)		การแปลความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
จุดพัฒนาห้องสุขา			
15. โรงเรียนศึกษาเกณฑ์มาตรฐานสิ่งแวดล้อมระดับประเทศ (HAS) 16 ข้อ และมอบหมายผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน	4.31	0.95	มาก
16. โรงเรียนและนักเรียนดำเนินการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนทุกแห่งให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน	4.62	0.65	มากที่สุด
กิจกรรมการบริการน้ำดื่ม			
18. จัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอ รวมทั้งแหล่งน้ำที่สะอาดและควบคุมคุณภาพน้ำไม่ให้แหล่งน้ำสกปรกอย่างสม่ำเสมอ	4.31	1.18	มาก
19. ภาชนะเก็บน้ำและภาชนะดื่มประจำตัว และทำมาจากวัสดุที่ใช้สำหรับผลิตภัณฑ์อาหาร	3.92	1.44	มาก
20. มีการจัดเก็บภาชนะเก็บน้ำและภาชนะดื่มที่ถูกต้องลักษณะเพื่อป้องกันการปนเปื้อนฝุ่นละอองแมลง พาหนะนำโรคฯ	4.08	1.44	มาก
21. โรงเรียนจัดบริการแก่น้ำดื่มให้นักเรียน และมีการหมั่นเวียนการใช้ ต้องแยกภาชนะอย่างชัดเจนระหว่างแก้วน้ำที่ใช้แล้วกับแก้วที่ยังไม่ใช้ รวมทั้งการล้างและจัดเก็บให้สะอาดก่อนนำมาใช้	4.54	0.66	มากที่สุด
22. โรงเรียนที่จัดหาที่เก็บสำรองน้ำ หรือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การประปา เพื่อสนับสนุนให้มีน้ำบริโภคเพียงพอ หรือถ้าจำเป็นต้องซื้อน้ำดื่มบรรจุขวด มีการตรวจสอบคุณภาพเพื่อความปลอดภัย	4.69	0.48	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการสังเกต	ค่าสถิติ (n = 13)		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
23. โรงเรียนรักษาสภาพมาตรฐานคุณภาพน้ำดื่ม อย่างต่อเนื่อง โดยจัดสรรหรือขอรับการสนับสนุน งบประมาณจากหน่วยงานหรือองค์กรในพื้นที่ในการ ตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบริโภค	4.46	0.78	มาก
24. โรงเรียนรักษาสภาพมาตรฐานคุณภาพน้ำดื่ม อย่างต่อเนื่อง โดยหากมีปัญหาทางด้านเทคนิค วิชาการสามารถสอบถามรายละเอียดได้ที่สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด ศูนย์อนามัย หรือสำนักสุขภาพ อาหารและน้ำ กรมอนามัย	4.46	0.88	มาก
รวม	4.35	0.32	มาก
รวมทั้งสิ้น	4.32	0.24	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ผลการสังเกตการดำเนินการปฏิบัติตามกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน โดยยึดหลัก 5ส ของโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 (วงรอบที่ 2) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย ดังนี้คือ ด้านห้องสุขา ($\bar{x} = 4.44$) ด้านบริเวณโรงเรียน ($\bar{x} = 4.31$) ด้านกิจกรรมการบริการ น้ำดื่ม ($\bar{x} = 4.35$) และด้านห้องเรียนและอาคารเรียน ($\bar{x} = 4.19$)

3.3 การมอบหมายงานและการนิเทศติดตาม

จากการมอบหมายงานและการนิเทศติดตาม จะเป็นการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ โดยจะเก็บรวบรวมข้อมูล จากผลการนิเทศติดตาม ผลการดำเนินงานการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของ นักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 ซึ่งหัวหน้าฝ่ายวิชาการและหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไปทำการนิเทศติดตาม การดำเนินงานตามแบบนิเทศติดตามการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ได้ผลการนิเทศติดตามดังนี้

3.1 ตอนที่ 1 ผลการดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
ของนักเรียน ตาราง 13

ตาราง 13 ผลการนิเทศติดตามการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนใน
โรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 2 (วงรอบที่ 2)

รายการนิเทศ	ค่าความถี่ (N = 13)		บันทึก รายละเอียด เพิ่มเติม
	มี	ไม่มี	
กิจกรรมพัฒนาบริเวณโรงเรียน		-	
1. จัดสิ่งแวดลอมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และจัดระเบียบสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ	13	-	
2. สสำรวจ ปรับปรุง ซ่อมแซม และแก้ไขบริเวณ ที่เป็นจุดเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ	13	-	
3. กำจัดสิ่งปฏิกูลหรือของเสีย เช่น น้ำโสโครก ขยะมูลฝอยหรือของเสียไม่ให้เป็นแหล่งแพร่ กระจายเชื้อโรค หรือแหล่งเพาะพันธุ์แมลง และสัตว์พาหะนำโรค เช่น ยุง แมลงสาป แมลงวัน หนู สุนัข แมว	13	-	
4. จัดตั้งถังขยะแยกประเภท ดำเนินการ อย่างครบวงจร โดยมีฝาปิดมิดชิด ป้องกันแมลง และสัตว์พาหะนำโรค	13	-	
5. ให้ความรู้แก่นักเรียน เรื่องคัดแยกขยะ จัดการขยะในโรงเรียนโดยแยกขยะก่อนทิ้ง และการลดปริมาณขยะด้วยวิธีการต่างๆ	13	-	
6. จัดการขยะในโรงเรียน ดำเนินการอย่างครบ วงจร โดยมีการดำเนินงานธนาคารขยะอย่างเป็นระบบ	13	-	

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการนิเทศ	ค่าความถี่ (N = 13)		บันทึก รายละเอียด เพิ่มเติม
	มี	ไม่มี	
7. วางแผนการดำเนินงานด้านความปลอดภัย และกำหนดมาตรการป้องกันไว้ล่วงหน้า เช่นมีการซักซ้อมสถานการณ์ในภาวะฉุกเฉิน	13	-	
8. จัดสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่นการสร้าง บรรยากาศน่าอยู่ ส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครู นักเรียน รุ่นพี่รุ่นน้องและเพื่อน เพื่อให้อยู่รวมอย่างมี ความสุข ไม่ใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหา และลงโทษ	13	-	
กิจกรรมพัฒนาห้องเรียนและอาคารเรียน	13	-	
9. จัดกิจกรรม 5ส เพื่อการพัฒนาผู้เรียน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับโครงการ 5ส ซึ่งประกอบด้วย สะอาด สะดวก สะอาด สุขลักษณะ และสร้างนิสัย	13	-	
10. จัดกิจกรรม 5ส เพื่อการพัฒนาผู้เรียน โดยแบ่ง เขตพื้นที่รับผิดชอบให้นักเรียนแต่ละชั้นดูแล	13	-	
11. จัดกิจกรรม big cleaning day	13	-	
12. จัดสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียน และโรงเรียน ให้สะอาดเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้	13	-	
13. จัดประกวดห้องเรียนดีเด่น	13	-	
14. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปขยายผลสู่ครอบครัว	13	-	

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการนิเทศ	ค่าความถี่ (N = 13)		บันทึก รายละเอียด เพิ่มเติม
	มี	ไม่มี	
กิจกรรมพัฒนาห้องสุขา			
15. โรงเรียนศึกษาเกณฑ์มาตรฐานสิ่งแวดล้อมระดับประเทศ (HAS) 16 ข้อ และมอบหมายผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน	13	-	
16. โรงเรียนและนักเรียนดำเนินการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนทุกแห่งให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน	13	-	
17. โรงเรียนควบคุมกำกับเรื่องการดูแลรักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมและบริเวณโดยรอบ การตรวจซ่อมอุปกรณ์ชำรุด การห้ามสูบบุหรี่ รวมทั้งส่งเสริมนักเรียนให้มีพฤติกรรมการใช้ส้วมอย่างถูกต้อง	13	-	
กิจกรรมการบริการน้ำดื่ม			
18. จัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอ รวมทั้งแหล่งน้ำที่สะอาดและควบคุมคุณภาพน้ำไม่ให้แหล่งน้ำสกปรกอย่างสม่ำเสมอ	13	-	
19. ภาชนะเก็บน้ำและภาชนะตักน้ำประจำตัว และทำมาจากวัสดุที่ใช้สำหรับผลิตภัณฑ์อาหาร	13	-	
20. มีการจัดเก็บภาชนะเก็บน้ำและภาชนะตักน้ำที่ถูกต้องลักษณะเพื่อป้องกันการปนเปื้อนฝุ่นละออง แมลง พาหะนำโรค ฯลฯ	13	-	
21. โรงเรียนจัดบริการแก้วน้ำดื่มให้นักเรียน และมีการหมุนเวียนการใช้ ต้องแยกภาชนะอย่างชัดเจนระหว่างแก้วน้ำที่ใช้แล้วกับแก้วที่ยังไม่ใช้ รวมทั้งการล้างและจัดเก็บให้สะอาดก่อนนำมาใช้	13	-	

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการนิเทศ	ค่าความถี่ (N = 13)		บันทึก รายละเอียด เพิ่มเติม
	มี	ไม่มี	
22. โรงเรียนที่จัดหาที่เก็บสำรองน้ำ หรือประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การประปา เพื่อสนับสนุนให้มีน้ำบริโภคเพียงพอ หรือถ้าจำเป็นต้องซื้อน้ำดื่มบรรจุขวด มีการตรวจสอบคุณภาพเพื่อความปลอดภัย	13	-	
23. โรงเรียนรักษาสภาพมาตรฐานคุณภาพน้ำดื่มอย่างต่อเนื่อง โดยจัดสรรหรือขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานหรือองค์กรในพื้นที่ในการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำบริโภค	13	-	
24. โรงเรียนรักษาสภาพมาตรฐานคุณภาพน้ำดื่มอย่างต่อเนื่อง โดยหากมีปัญหาทางด้านเทคนิควิชาการ สามารถสอบถามรายละเอียดได้ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ศูนย์อนามัย หรือสำนักสุขภาพิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย	13	-	

จากตาราง 13 พบว่า ผลการนิเทศติดตามการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 วงรอบที่ 2 ครูผู้ร่วมวิจัยมีการดำเนินการได้ครบถ้วนทุกด้าน และทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าผู้ร่วมวิจัยมีการปฏิบัติงานได้เต็มความสามารถ มีความเข้าใจในระบบงาน และพัฒนาศักยภาพได้ดียิ่งขึ้น

3.2 ตอนที่ 2 ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ จากการปฏิบัติงาน

3.2.1 ปัญหา/อุปสรรค ในการดำเนินงาน ตลอดจนการ

แก้ปัญหา การดำเนินงานตามแบบนิเทศติดตามการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา เนื่องจากการนิเทศติดตามในวงรอบที่ 2 เป็นการพัฒนาผลจากการไปศึกษาดูงานในโรงเรียนต้นแบบ จึงทำให้การพัฒนา

สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา มีการจัดการที่เป็นระบบมีแบบแผนตามที่วางแผนการจัดการพัฒนาได้เรียบร้อยดี

3.2.2 ข้อเสนอแนะของผู้รับการนิเทศ คือ ควรรักษาระดับ

คุณภาพ ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 เช่นนี้ตลอดไป

3.3 ตอนที่ 3 สรุปผลการนิเทศ

3.3.1 จุดเด่น คือ บริเวณโรงเรียนมีความสะอาด มีการจัด

สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ มีการกำจัดสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้อง มีการจัดการขยะในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและครบวงจร สภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนและโรงเรียนสะอาด เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ ห้องสุขามีความสะอาดไม่มีกลิ่น มีการส่งเสริมนักเรียนให้มีพฤติกรรมการใช้ส้วมอย่างถูกต้อง และมีการจัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอ

3.3.2 จุดที่ควรพัฒนา

จากผลการนิเทศติดตามการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในวงรอบที่ 2 ผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการปฏิบัติตามจุดพัฒนา 4 จุด ได้แก่ จุดพัฒนาพื้นที่โดยรอบโรงเรียน จุดพัฒนาห้องเรียนและอาคารเรียน จุดพัฒนาห้องสุขา และจุดพัฒนาบริการน้ำดื่ม การจัดแบ่งหน้าที่ได้ชัดเจน มีขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน มีตารางเวรการทำงานของนักเรียนแต่ละชั้นได้เหมาะสม สามารถกำกับติดตามดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพครบถ้วนสมบูรณ์

ขั้นการสะท้อนกลับ

การสะท้อนผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในวงรอบที่ 2 ตามแนวทางการพัฒนา คือ การศึกษาดูงาน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการประเมินผลการดำเนินงานการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพและสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา เกี่ยวกับผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

จากการตอบแบบประเมินผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในวงรอบที่ 2 ปรากฏผลดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการประเมินผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียน
 บงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
 เขต 2 (วงรอบที่ 2)

รายการสังเกต	ค่าสถิติ (N = 13)		การแปล ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
บริเวณโรงเรียน			
1. การจัดสิ่งแวดลอมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และจัดระเบียบสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ	4.23	1.30	มาก
2. การสำรวจ ปรับปรุง ซ่อมแซม และแก้ไข จุดเสี่ยงต่างๆ	4.08	1.44	มาก
3. การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือของเสีย	4.15	1.07	มาก
4. การจัดการขยะในโรงเรียน	4.08	1.19	มาก
5. การวางแผนด้านความปลอดภัยและมาตรการป้องกัน	3.77	1.48	มาก
6. การจัดสิ่งแวดลอมทางสังคม	3.92	1.38	มาก
รวม	4.04	0.35	มาก
ห้องเรียนและอาคารเรียน			
7. การจัดทำความสะอาด 5ส	4.31	1.32	มาก
8. การจัดทำความสะอาด Big Cleaning Day	4.31	0.95	มาก
9. การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนและอาคารเรียน ให้สะอาด	3.92	1.19	มาก
10. การจัดห้องเรียนผ่านเกณฑ์ 5ส	4.15	0.99	มาก
11. การขยายผลสู่ครอบครัว	4.15	0.99	มาก
รวม	4.17	0.43	มาก
ห้องสุขา			
12. การศึกษาเกณฑ์มาตรฐานสิ่งแวดล้อมสาธารณะ ระดับประเทศ (HAS) และมอบหมายผู้รับผิดชอบ	4.08	1.26	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการสังเกต	ค่าสถิติ (N = 13)		การแปลความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
13. การดำเนินการพัฒนาสังคมในโรงเรียนทุกแห่งให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน	4.23	1.01	มาก
14. การควบคุมกำกับดูแลรักษาความสะอาดของสังคมและบริเวณโดยรอบ การตรวจซ่อมอุปกรณ์ชำรุด การห้ามสูบบุหรี่ และส่งเสริมนักเรียนให้มีพฤติกรรมการใช้ส้วมอย่างถูกต้อง	4.00	1.22	มาก
รวม	4.10	0.73	มาก
จุดบริการน้ำดื่ม			
15. การจัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้	4.31	0.75	มาก
16. การดูแลภาชนะเก็บน้ำและภาชนะดื่มประจำตัว	4.46	0.78	มาก
17. การจัดหาที่เก็บสำรองน้ำ	4.08	1.04	มาก
18. การรักษาสภาพมาตรฐานคุณภาพน้ำดื่ม	4.31	0.85	มาก
รวม	4.29	0.39	มาก
รวมทั้งสิ้น	4.15	.26	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ผลการประเมินผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 วงรอบที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ด้านกิจกรรมการบริการน้ำดื่ม ($\bar{x} = 4.29$) ด้านห้องเรียนและอาคารเรียน ($\bar{x} = 4.17$) ด้านห้องสุขา ($\bar{x} = 4.10$) และด้านบริเวณโรงเรียน ($\bar{x} = 4.04$)

จากการตอบแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 (วงรอบที่ 2) ได้นำผลการสัมภาษณ์มาจากตัวแทน 3 กลุ่ม ผลสัมภาษณ์มีดังนี้

“...การพัฒนาพื้นที่โดยรอบโรงเรียน ได้แก่ ถนนทุกสาย สวนหย่อม อยู่ในสภาพดี การจัดห้องเรียนอาคารเรียน ได้เหมาะสมดีมาก โดยรอบบริเวณโรงเรียน มีการจัดสิ่งแวดล้อมที่สะอาด น่าอยู่ ทำให้รู้สึกปลอดภัย มีการกำจัดสิ่งปฏิกูล ขยะมูลฝอย และของเสียที่ถูกต้อง มีการจัดการขยะในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและครบวงจร ส่วนด้านห้องเรียนและอาคารเรียน มีการจัดห้องเรียนและอาคารเรียนได้ดีมาก มีการจัดทำความสะอาดตามเกณฑ์ 5ส ถือว่าบุคลากรในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดีมาก.....”

(วิเศษ ประชานันท์, ตัวแทนกรรมการศึกษา, สัมภาษณ์ : 25 ธันวาคม 2560)

“...โรงเรียนมีการพัฒนาพื้นที่บริเวณรอบโรงเรียนมองดูสวยงาม มีทัศนียภาพเหมาะกับการเรียน บรรยากาศร่มรื่น มีที่เก็บขยะชัดเจน ห้องเรียนสะอาด ระเบียบเรียบร้อย มีสื่อการเรียนให้นักเรียนได้ศึกษา น้ำดื่มมีความเหมาะสมจัดตั้งได้ครบทุกวงชั้น นักเรียนมีแก้วน้ำส่วนตัว ห้องสุขา สะอาด น้ำใส่น้ำเข้าใช้ สภาพโดยทั่วไปเรียบร้อย ดีมาก.....”

(ไสว นาคพรหมมินทร์, ตัวแทนกรรมการศึกษา, สัมภาษณ์ : 25 ธันวาคม 2560)

“...โรงเรียนพัฒนาได้ในระดับดีมากเป็นที่น่าพอใจ ได้ตรวจสอบห้องสุขา โรงเรียนมีห้องสุขาที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน มีการควบคุมกำกับดูแลรักษาความสะอาดของส้วมและบริเวณโดยรอบ มีการกำจัดกลิ่นภายในห้องสุขาและบริเวณโดยรอบ รวมถึงวิธีการปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนให้มีพฤติกรรมการใช้ส้วมอย่างถูกต้อง การทำงานร่วมกันระหว่างครูและนักเรียนได้จัดทำความสะอาด Big Cleaning Day มีความร่วมมือระหว่างครูและนักเรียน ทำให้สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนและอาคารเรียนสะอาดดีมาก มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้.....”

(ปิยะมาศ สารมานิต, ผู้ปกครองนักเรียน, สัมภาษณ์ : 26 ธันวาคม 2560)

“...ก่อนอื่นต้องขอชมว่าบริเวณโรงเรียนพัฒนาได้เรียบร้อย ไปร่องโล่งสบาย ไม่มีขยะให้เห็น ในอาคาร ห้องเรียน มีการทำความสะอาด โต๊ะเก้าอี้นักเรียนมีการตรวจเช็คให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย ห้องเรียนสะอาดดีมาก ห้องน้ำสะอาดดี.....”

(แพรว ปุยแก้ว, ผู้ปกครองนักเรียน, สัมภาษณ์ : 26 ธันวาคม 2560)

“...การพัฒนาสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับดีมาก ด้านการบริการน้ำดื่ม มีการจัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอ ครูได้แนะนำวิธีการดูแลภาชนะสำหรับดื่มน้ำ ประจำตัวที่ถูกสุขอนามัย การจัดเก็บภาชนะเก็บน้ำและภาชนะดื่มน้ำที่ถูกสุขลักษณะ มีการจัดหาที่เก็บสำรองน้ำ และมีการรักษาสภาพมาตรฐานคุณภาพน้ำดื่มให้นักเรียนดีมาก...”

(อังคนาง ดุลยะลา, นักเรียน, สัมภาษณ์ : 27 ธันวาคม 2560)

“...ประทับใจห้องเรียนที่ดูสวยและมีสื่อ ป้ายความรู้ให้ดูหลากหลาย ห้องเรียนสะอาด น้ำดื่มสะอาด มีแก้วนํ้าให้นักเรียนไว้ดื่มน้ำทุกคน บริเวณโรงเรียนสะอาด ถนน สนามหญ้าไม่มีขยะพลาสติก เพราะมีถังขยะครบทุกจุด ประทับใจโรงเรียนที่มีการพัฒนา...”

(มนตาทานต์ ทวยทิพย์, นักเรียน, สัมภาษณ์ : 27 ธันวาคม 2560)

“...บริเวณโรงเรียนร่มรื่นน่านั่งอ่านหนังสือ ต้นไม้ให้ความร่มเงาเย็นสบาย รอบๆ โรงเรียนมีจุดทิ้งขยะที่สะดวก ง่ายต่อการทำความสะอาด ครูแบ่งหน้าที่รับผิดชอบได้ทั่วถึง และมีการดูแลจากรุ่นพี่ ให้ความช่วยเหลือกันดีมาก...”

(กษมา พุทธกิจ, นักเรียน, สัมภาษณ์ : 27 ธันวาคม 2560)

“...การพัฒนาบริเวณโรงเรียนได้จัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามเขตพื้นที่ชัดเจน ทำงานได้ง่ายขึ้น พื้นที่สะอาด มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ห้องเรียนน่านั่งเรียน มากสวยงามและมีสื่อให้ศึกษาได้ใกล้ตัว ห้องสุขามีการถ่ายเทน้ำทุกสัปดาห์จึงทำให้ห้องนํ้า น่าใช้ขึ้น...”

(จิรวรรณ ปุยแก้ว, นักเรียน, สัมภาษณ์ : 27 ธันวาคม 2560)

ผลการการดำเนินการปฏิบัติตามกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน โดยยึดหลัก 5ส ของโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในวงรอบที่ 2 จากการตอบแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน สรุปได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ด้านบริเวณโรงเรียน มีการจัดสิ่งแวดล้อมที่สะอาด น่าอยู่ ทำให้รู้สึกปลอดภัย มีการกำจัด

สิ่งปฏิภูล ขยะมูลฝอยและของเสียที่ถูกรวบรวม มีการจัดการขยะในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ และครบวงจร

2. ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้ โนรังพัฒนาฯ ด้านห้องเรียนและอาคารเรียน มีการจัดห้องเรียนและอาคารเรียนได้ดีมาก มีการจัดทำความสะอาดตามเกณฑ์ 5ส และจัดทำความสะอาด Big Cleaning Day ซึ่งนักเรียนให้ความร่วมมือดีมาก ทำให้สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนและอาคารเรียนสะอาด ดีมาก มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้

3. ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้ โนรังพัฒนาฯ ด้านห้องสุขา โรงเรียนมีห้องสุขาที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน มีการควบคุม กำกับดูแลรักษาความสะอาดของส้วมและบริเวณโดยรอบ มีการกำจัดกลิ่นภายในห้องสุขา และบริเวณโดยรอบ รวมถึงวิธีการปลูกฝังและส่งเสริมนักเรียนให้มีพฤติกรรมการใช้ส้วม อย่างถูกต้อง

4. ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้ โนรังพัฒนาฯ ด้านการบริการน้ำดื่ม มีการจัดหาน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและเพียงพอ วิธีการดูแลภาชนะเก็บน้ำใช้และภาชนะตักน้ำประจำตัวที่ถูกสุขอนามัย การจัดเก็บภาชนะ เก็บน้ำและภาชนะตักน้ำที่ถูกสุขลักษณะเพื่อป้องกันการปนเปื้อนฝุ่นละออง แมลง พาหะ นำโรค มีการจัดหาที่เก็บสำรองน้ำ และมีการรักษาสภาพมาตรฐานคุณภาพน้ำดื่ม

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบประเมินผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ของโรงเรียนบงใต้ วงรอบที่ 1 เปรียบเทียบ วงรอบที่ 2 ปรากฏดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการประเมินการเปรียบเทียบผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้
ของโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 2 (ในวงรอบที่ 2)

รายการสังเกต	ค่าสถิติ (วงรอบที่ 1)		แปลผล	ค่าสถิติ (วงรอบที่ 2)		แปลผล	ความ เปลี่ยนแปลง
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.		
บริเวณโรงเรียน							
1. การจัดสิ่งแวดลอม ที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และจัดระเบียบสิ่งของ เครื่องใช้ต่างๆ	2.54	0.52	ปาน กลาง	4.23	1.30	มาก	1.69
2. การสำรวจ ปรับปรุง ซ่อมแซม และแก้ไขจุด เสี่ยงต่างๆ	2.69	0.48	ปาน กลาง	4.08	1.44	มาก	1.39
3. การกำจัดสิ่งปฏิกูล หรือของเสีย	2.69	0.48	ปาน กลาง	4.15	1.07	มาก	1.46
4. การจัดการขยะ ในโรงเรียน	2.46	0.66	น้อย	4.08	1.19	มาก	1.62
5. การวางแผนด้านความ ปลอดภัยและมาตรการ ป้องกัน	2.15	0.38	น้อย	3.77	1.48	มาก	1.62
6. การจัดสิ่งแวดลอม ทางสังคม	2.38	0.51	น้อย	3.92	1.38	มาก	1.54
รวม	2.49	0.09	น้อย	4.04	0.35	มาก	1.55

จากตาราง 15 ผลการประเมินการเปรียบเทียบผลการพัฒนาสภาพแวดล้อม
การเรียนรู้ของโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในวงรอบที่ 1 รายข้อประเมินมีระดับปานกลางและระดับ
น้อย เมื่อพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.04$) เมื่อพิจารณา
รายข้อจะเห็นว่า การจัดสิ่งแวดลอมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและจัดระเบียบสิ่งของ

เครื่องใช้ต่างๆ เพิ่มขึ้น 1.69 การสำรวจ ปรับปรุง ซ่อมแซม และแก้ไขจุดเสี่ยงต่างๆ เพิ่มขึ้น 1.39 การกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือของเสียเพิ่มขึ้น 1.46 การจัดการขยะในโรงเรียน เพิ่มขึ้น 1.62 การวางแผนด้านความปลอดภัยและมาตรการป้องกันเพิ่มขึ้น 1.62 และการจัดสิ่งแวดล้อมทางสังคมเพิ่มขึ้น 1.54 เห็นได้ว่าการนำผลการดำเนินการปฏิบัติตามกิจกรรมทั้ง 4 ด้าน โดยยึดหลัก 5ส มาพัฒนาในวงรอบที่ 2 ทำให้การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา มีการพัฒนาเพิ่มขึ้นในทิศทางที่ดี

การสะท้อนผลการดำเนินการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในวงรอบที่ 2 พบว่า การใช้แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการศึกษาดูงาน ถือว่าเป็นแนวทางการพัฒนาที่ดีแนวทางหนึ่งทำให้ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจ สามารถพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียนบงใต้โนนรังพัฒนา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีผลพัฒนาขึ้นในระดับมาก